

Megnyílt a korcsolyapálya a marosvásárhelyi várban

Már csak az emberek hiányoznak

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

November 15-én 13.30-kor hivatalosan is megnyílt a marosvásárhelyi várban a jégkorcsolyapálya. Megnyílt, ugyanis senki nem volt ott, aki megnyithatta volna, ahogyan az első háromnegyed órában egy érdeklődő sem vette igényébe a sportlétesítmény szolgáltatásait.

Nagy-Bodó Szilárd

A korcsolyapálya egyik munkatársát végül sikerült megszólítani, aki elmondta, hogy mindennap 9.30 és 21 óra között, másfél órás időszakokban (9.30–11, 11.30–13, 13.30–15, 15.30–17, 17.30–19 és 19.30–21) várják a korcsolyázni vágyókat, a belépő 20 lej.

További 15 lejért bérelhető korcsolya is, illetve szintén 15 lej ellenében kölcsönözhető a gyermekek számára segítő pingvin és delfin.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Ingyenes méhnyakrákszűrés a Shopping City parkolójában

November 18–19-én, szombaton és vasárnap a Marosvásárhelyi koronkai határában lévő Shopping City bevásárlóközpont parkolójában egy kisbuszban kialakított mozgórendelőben ingyenes méhnyakrákszűrést végeznek.

2.

Hálát adtak a megújult templomért

„A felújítás közel két éves folyamata után eljött az ideje az ünneplésnek is. Úgy, ahogyan sokan kivették a részüket a templomfelújításból, örömmünkre az ünneplésre is nagyon sokan összegyűltek.”

4.

Sikeres gyógyszereszek vallomása

A november 10-i ünnepi rendezvényen hangzott el az a tanulságos beszélgetés is, amelyen a marosvásárhelyi kar néhány végzettségűje számolt be a gyógyszerészeti pálya kínálta sokszínű lehetőségekről.

6.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfia vizsgálata (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoemulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezményekkel)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

www.facebook.com/optica.optofarm

www.optofarm.ro/index.php/hu

Aktuális

Tervek...

Antalfi Imola

Két területen is előrelépést remélnek az illetékesek: egyrészt a drogjelenséggel szemben szeretnék intézményi szinten hatékonyan fellépni, másrészt az idősekkel kapcsolatos problémákkal foglalkoznának szakszerűbben. Mindkettő igen összetett, amire az elmúlt két évben nem figyeltek oda kellőképpen. Bár próbálkozások voltak, a mostani adatok, elemzések eredményei azt mutatják, hogy nem túl sok sikerrel. Például a kábítószerfüggőknek a 2000-es évek elején tanácsadást biztosítottak, illetve a pszichiátriai klinikán amolyan elvonókúra-szerű ellátást hoztak létre. Túl sokat nem mediatizálták az eredményeket, páciens vélhetőleg nem sok volt. Bár a rendőrség büntelőosztálya elég sűrűn szervezett tájékoztató kampányt, a rendőrök sem tartottak nagy drograzziákat, nem fogtak el dílereket, nagy mennyiségű kábítószer sem foglaltak le.

Az Országos Drogellenes Ügynökség legfrissebb felméréseinek adatai szerint Románia lakosságának 4,3 százaléka próbált ki már életében valamilyen tiltott szert, a 16 évesek 10 százaléka használt drogot valamikor élete során, márpedig ezek az adatok a kábítószer-fogyasztás jelentős elterjedésére utalnak a lakosság egésze és különösen a fiatalok körében. Abban, hogy itt tartunk, bizonyára közrejátszott a bizonytalankodás a jogszabályalkotásban, a komolyabb prevenció, illetve a függőségben szenvedők kezelését lehetővé tevő programok hiánya. A liberálisok most kezdeményezik a kábítószerfüggőknek szánt detoxikáló és rehabilitációs központok létesítését a nyolc fejlesztési régióban, amelyek az Országos Drogellenes

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER
16., csütörtök
A Nap kel
 7 óra 25 perckor,
lenyugszik
 16 óra 49 perckor.
Az év 320. napja,
háttravan 45 nap.

*Isten éltesse!

Ma **ÖDÖN**, holnap **HORTENZIA** és **GERGŐ** napja.
HORTENZIA: a Hortensius római nemzetségnévből alkotott női név.
GERGŐ: a Gergely név becenevéből önállósult.

IDŐJÁRÁS
 Nagyjórészt borús
 Hőmérséklet:
 max. 11 °C
 min. 1 °C

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2023. november 15.	
1 EUR	4,9701
1 USD	4,5782
100 HUF	1,3182
1 g ARANY	290,3827

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Közel négyezer magyar középiskolás ismerkedhet meg a Sapientiaival

Újra „házhöz” ment a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, a felvételi tájékoztató körúton a képzési kínálatot és a sapientias életet mutatták be az ország magyar középiskolásainak. A Sapientia EMTE önkéntes hallgatóiból álló csapatok november 6–10. között 45 településre látogattak el, összesen 85 iskolában tartottak bemutatót. A körút alkalmat adott a középiskolások számára, hogy közvetlenül a diákoktól tájékozódjanak az egyetem képzési kínálatáról, a diákéletről, a felvételiről. A diákok a szakok interaktív bemutatása mellett személyes történetüket, saját tapasztalataikat osztották meg, így segítve a középiskolásokat a pályaválasztásban.

A közúti balesetek áldozatainak emléknapja

November 19. a közúti balesetek áldozataira való emlékezés világnapja. Ez alkalommal a Maros Megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőség 19-én, vasárnap 12–16 óra között a marosvásárhelyi Promenada Mall bevásárlóközpont előterében tájékoztató és nevelő jellegű eseményt tart, ahol többek között szakemberek beszélnek az érdeklődőknek arról, mi a teendő, ha valaki közúti baleset szemtanúja lesz, vagy ő maga szenved balesetet. Az eseményen a SMURD rohammentő szolgálat szakemberei az elsősegélynyújtást mutatják be, a katasztrófavédelmi felügyelőség munkatársai pedig egyebek mellett azokat a védőfelszereléseket, eszközöket, amelyeket súlyos balesetnél vetnek be. Az Országos Kábítószerellenes Ügynökség Maros megyei központja jóvoltából bárki kipróbálhatja azokat a szemüvegeket, amelyek a tudatmódosító szerek hatását érzékelteik.

A Maros völgye a kora népvándorlás korában

A Maros Megyei Múzeum régészeti osztálya november 16-án, csütörtökön 15 órakor nyitja meg Gepidae. A Maros völgye a kora népvándorlás korában című új időszakos kiállítását a múzeum várbeli épületében. A kamarakiállítás a Maros völgyében feltárt 4-7. századi leleteket mutatja be, és jövő év június 30-ig látogatható, keddtől péntekig 9–16, szombaton és vasárnap 9–13 óra között. Jegyárak: felnőttek – 15 lej; nyugdíjasok – 7 lej; diákok és egyetemisták – 3 lej.

Vonat gázolt el egy fiatal nőt

November 9-én a Maros Megyei Közlekedésrendészeti Szolgálat rendőreit arról értesítették, hogy a marosvásárhelyi és a sáromberki vonatállomás közötti szakaszon egy személyt elütött a vonat, az áldozat valószínűleg elhunyt. Az áldozat egy 19 éves erdőszentgyörgyi nő. Emberölés büntette miatt folytatnak vizsgálatot a halál részletes körülményeinek megállapítása érdekében, az idegenkezűséget kizárták – tájékoztatt a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtóosztálya.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

24–64 év közötti nőket várnak

Ingyenes méhnyakrákszűrés a Shopping City parkolójában

November 18–19-én, szombaton és vasárnap a Marosvásárhelyi koronkai határában lévő Shopping City bevásárlóközpont parkolójában egy kisbuszban kialakított mozgórendelőben ingyenes méhnyakrákszűrést végeznek. A mindössze pár percet igénybe vevő vizsgálatra 24–64 év közötti nőket várnak, tehát érdemes minden nőnek a hétvégi bevásárlás előtt vagy után néhány percet erre szánni, hiszen az élete múlhat rajta.

Menyhárt Borbála

A hat (Maros, Hargita, Kovászna, Székely, Fehér és Brassó) megyét felölelő központi régióban zajló projekt keretében, amelynek a kezdeményezője a Maros Megyei Sürgősségi Kórház, partnerségben a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyászati, Tudomány- és Technológiai Egyetemen, ingyenes méhnyakrákszűrést tesznek lehetővé a marosvásárhelyi Shopping City bevásárlóközpont

parkolójában. A kisbuszban működő szűrőközpont a szakembersappal november 18-án és 19-én tartózkodik a helyszínen, szombaton 10-16 óra között, vasárnap pedig 10-15 óra között. A méhnyakrákra utaló elváltozásokat kiszűrő Babeş-Papanicolau-vizsgálatra 24-29 év közötti nők, a HPV-vizsgálatra pedig a 30-64 év közöttiek jelentkezhetnek – derül ki a Maros Megyei Sürgősségi Kórház lapunkhoz eljuttatott közleményéből.

A szűrővizsgálaton való részvételhez nem szükséges küldőpapír, sem az, hogy egészségügyi biztosítással rendelkezzen az illető, mindössze egy személyazonossági igazolvány kell legyen a hölgyeknél.

A hétvégi esemény része annak a kampánynak, ami október 4. – december 4. között zajlik, és amelynek keretében a kisbuszban kialakított szűrőközpont naponta kiszáll vidéki településekre, nagyobb tömegeket vonzó eseményekre, bevásárlóközpontokhoz, valamint sok hölgyet foglalkoztató vállalatokhoz azért, hogy minél elérhetőbbé tegyék az esetleges

elváltozások korai felfedezését célzó szűrővizsgálatot minél több nő számára. A méhnyakrák ugyanis azon ráktípusok közé tartozik, amely szinte teljes egészében megelőzhető, amennyiben időben felfedezik az erre utaló kezdeti elváltozásokat – hívják fel a figyelmet a közleményben. Ezért rendkívül fontos, hogy a nőkben tudatosuljon, mekkora jelentősége van annak, hogy rendszeresen eljárjanak szűrővizsgálatra, hiszen az életük múlhat rajta. Sajnos Románia élen jár mind a méhnyakrák előfordulása, mind pedig a betegség okozta elhalálozások arányának tekintetében. Dr. Dégi László Csaba egyetemi tanár, az Európai Rákszervezet elnöke által nemrég közzétett adatok szerint Romániában a méhnyakrák előfordulása 54 százalékkal magasabb, mint az európai átlag, a betegség okozta elhalálozások aránya pedig négyszer magasabb. A szakemberek azonban nem győzik hangsúlyozni, hogy az elhalálozások nagy része megelőzhető lenne a HPV-oltással, valamint a rendszeres szűrővizsgálatokkal.

Fotó: Maros Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház

RENDEZVÉNYEK

Faragászati kiállítás

Duha László egyéni faragászati kiállítása november 19-én nyílik meg Marosvásárhelyen, a Bolyai tér 13. sz. alatt, a Dersi János kiállítóteremben. A tárlat december 1-ig tekinthető meg naponta 10–13 óra között.

Creativity Gyermekfesztivál

A Creativity Egyesület szervezésében november 18-án és 19-én, szombaton és vasárnap a Sapientia EMTE marosvásárhelyi campusának előcsarnokában interaktív gyermekfesztivál lesz. Részt vesznek a Dance Art, a Taekwondo Revolution, a Boróka néptáncgyűttes, a Navarra Dance, a Togetherness, a Real Attraction, a Csillagfény néptáncsoport, a Karate Kyokushin és az Iskolás Sportklub vívósakosztályának sportolói. Szombaton 11–12.30 óra között interaktív nagy játékokon lehet részt venni, 15–17 óra között tudományos játékkavalkád lesz. Vasárnap Úton a Nobel-díj felé: kisgyerek nagy álmokkal

címmel 11–12.30 óra között a különböző találmányokról lesz szó, 15–17 óra között pedig – A csodálatos elmék harca programon – megismerkedhetnek a Nobel-díjas feltalálókkal. Mindkét napon 9.30–17.30 óra között állandó programokon lehet részt venni. Lesznek kézművesműhelyek, táncoktatás, bátorságpróba, Lego-műhelymunka. A teljes kínálat megtalálható a www.2naposkaland.ro elérhetőségen.

Király László Szovátán

A szovátai Bernády Közművelődési Egylet november 23-án 33 éves. Az erre az alkalomra szervezett ünnepségen 24-én, pénteken 18 órától a Szovátai Polgármesteri Hivatal dísztermében jelen lesz Király László költő, író, műfordító, a Sövidék első és egyetlen Kossuth-díjas költője, aki Söváródon született, a fűrdővárosban érettségizett, Kolozsváron végezte az egyetemet, és ott él napjainkban is. Az ünnepségen Király László verseiből Adorjány Ildikó és Szász Teréz ad elő, életpályájáról Mester Zoltán BKE-elnök beszél. Az esemény házigazdája a szovátai önkormányzat.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antal Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antal Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print)
 ISSN 1584-3238 (online)

Elfogadta a szenátus az új nyugdíjtörvény tervezetét

Elfogadta a parlament szenátusa kedden a koalíciós feszültséget okozó új nyugdíjtörvény tervezetét.

A jogszabály hatályba lépése esetén januártól egyégesen – a 2023-as átlagos infláció mértékével, 13,8 százalékkal – nőnek a nyugdíjak Romániában, 2024 szeptemberéig pedig lezárulna a járandóságok újraszámítása, amely Marcel Ciolacu miniszterelnök szerint mintegy hárommillió idős ember esetében további nyugdíjemelést eredményez.

Liberális koalíciós partnerei attól tartottak, a kormányfő adóemeléssel próbál majd költségvetési fedezetet teremteni nyugdíjemelési ígéreteire, és erre az esetre kilátásba helyezték, hogy kilépnek a kormányból.

A vitát a koalíciós pártok vezetőinek hétfői megállapodása zárta le. Sem Marcel Ciolacu, a PSD, sem Nicolae Ciucu, a PNL elnöke nem részletezte, milyen megoldást találtak a nyugdíjemelés finanszírozására, csak annyit jeleztek, hogy törvénytervezetet terjesztenek a parlament elé az adócsalás megfékezése érdekében.

Bár az ellenzéki pártok élesen bírálták a kormánykoalíciót, amiért egy ilyen horderejű ügyben nem hagytak időt a parlamenti vitára, a jogszabályt végül 85 szavazattal 6 ellenében, 19 tartózkodás mellett fogadta el a szenátus.

A törvényt még a képviselőháznak is meg kell szavaznia.

A kormány szerint a nyugdíjreform az igazságosság és szolidaritás elvét követve járulékbefizetésen alapuló járandóságot irányoz elő minden jogosultnak. A nyugdíjak újraszámítása során az egyik alapelv az, hogy a nyugdíj nem csökkenhet. A nők nyugdíjkorhatára 2035-ig a jelenlegi 63-ról fokozatosan 65 évre emelkedik, azonban a saját gyermeküket legalább 16 éves korukig, vagy örökre fogadott gyermeküket legalább 14 éven keresztül nevelő anyák gyermekként fél éves korekedvmenyt kapnak.

Az öregségi nyugdíjra legalább 15 évnél járulékbefizetéssel lehet jogosultságot szerezni, a nyugdíjalaphoz való további hozzájárulást magasabb szorzókkal bátorítja a jogszabály, a 35 évnél járulékbefizetés után pedig a nyugdíjkorhatár elérése előtt is kérheti nyugdíjazását az alkalmazott.

A nyugdíjak újraszámítása során alapvetően összevetik minden egyes ledolgozott hónap bérét az illető hónapra kiszámított országos átlagbérral, majd a munkaviszonynak számító – diákevek, katonai szolgálat, gyermekgondozási szabadság – időszakokra számolt kiigazítások és a stabilitásért járó bónuszok után meghatározzák azt a végső szorzót, amellyel a mindenkor nyugdíjpontból kiszámítják az illető nyugdíjas járandó-

ságát. A kormányhatározattal megszabott – az átlagnyugdíj szintjének nagyságrendileg megfelelő – nyugdíjpont értéke jelenleg 1785 lej, 2024. január 1-jétől pedig havi 2032 lej lesz. A továbbiakban a törvénytervezet szerint a nyugdíjakat minden évben automatikusan emelni kell majd az átlagos infláció mértékével, amit kiegészítenek az országos átlagbérek megfelelő reálkereset-növekedés 50 százalékkal.

Kormányzati források szerint jelenleg havonta 9,6 milliárd lej költenek a 4,8 milliárd nyugdíjas járandóságára, a nyugdíjak újraszámítása után (2024 végén) becslések szerint ez a költség 13,8 milliárd lejre emelkedik.

Ez egy éven belül átlagosan több mint 40 százalékos nyugdíjemelést jelent. Marcel Boloş pénzügyminiszter múlt héten még úgy értékelte: nem lesz költségvetési fedezet ilyen mértékű nyugdíjemelésre, a törvény hatályba lépése szerinte ellehetetleníti a tervezettnél amúgy is jóval magasabb költségvetési hiány leszorítását.

A pénzügyminiszter ellenkezését végül a kormányfő azzal szelerte le, hogy Romániának sokkal több vesztenivalója van, ha nem fogadja el a november 20-i határidő előtt a helyreállítási tervben vállalt nyugdíjreformot, az uniós pénzek befagyasztása ugyanis 70 milliárd eurótól fosztaná meg az országot. (MTI)

Románia beüzemelte első Patriot rakétaelhárító ütegét

A Fekete-tenger partján rendezett tesztelő és hitelesítő éleslövészettel Románia beüzemelte szerdán első Patriot rakétaelhárító ütegét.

A védelmi minisztérium (MAPN) a közösségi oldalán adta hírül, hogy háromévi felkészülés, az Egyesült Államokban végzett számos tanfolyam után a 74-es Mihai Bravu léghárító ezred katonái először lőttek ki önállóan PAC-2 ATM típusú elfogórakétát, amely sikeresen megsemmisített egy 60 kilométernyire lévő, légi fenyegetést szimuláló célpontot. A szerdán beüzemelt Patriot rakétaelhárító rendszert 2020-ban vette át a hadsereg.

A Midia-foki föld-levegő lőtéren rendezett rakétaelhárító

lövészet a november 2-án kezdődött – egy évvel ezelőtt betervezett – Patriot Spark 23.11 elnevezésű hadgyakorlat részét képezte, amelyre szerdán Marcel Ciolacu miniszterelnök és Nicolae Ciucu szenátusi elnök (volt vezérkari főnök és védelmi miniszter) is ellátogatott.

A védelmi tárca korábbi bejelentése szerint Románia idén négy Patriot rakétaelhárító üteget állít hadrendbe a tervezett hét közül, amelyek beszerzéséről 2017-ben fogadott el törvényt a parlament.

A csaknem négymilliárd dollár értékű beszerzésről 2017-ben állapodott meg Washingtonban Donald Trump amerikai és Klaus Iohannis román elnök. (MTI)

Izrael engedélyezte üzemanyag bejuttatását a Gázai övezet déli részébe

Izrael engedélyezte teherautók megtankolását az egyiptomi határaknál, Rafahnál, és ezzel üzemanyag bejuttatását a Gázai övezetbe – jelentette a helyi média kedden.

Izrael a háború kezdete óta először engedélyezte az ENSZ palesztinokat segélyező szervezete (UNRWA) teherautóinak üzemanyag beszállítását a Gázai övezetbe, teljesítve az Egyesült Államok kérését.

„A rafahi átkelőnél teletankolják az onnan a Gázai övezet déli részébe humanitárius felszerelést szállító ENSZ-teherautókat az amerikai kormány kérésére. Ezt a lépést egyeztetették az ügyben illetékes biztonsági tisztviselőkkel” – közölte az izraeli kormányzati tevékenységek ko-

ordinátora a palesztin területeken. Korábban az UNWRA szóvivője arra figyelmeztetett, hogy a Gázai övezetben két napon belül elfogy az üzemanyag-tartaléka. A szervezet olyan létfontosságú rendszerek működtetésére használja az üzemanyagot, mint a tengervíz-sótalanító, a szennyvíztisztító telepek, valamint a Gázai övezet déli részén fekvő kórházak.

Kedden az izraeli erők rajtaütöttek egy Hamász-kiképzőbázison a Gázai övezet északi részén, ahol alagutak lejáratait, hírszerzési anyagokat és különféle fegyvereket, köztük rakétákat és páncéltörő rakétákat találtak.

Jordánia külügyminisztériuma elítélte az izraeli katonai erők behatolását a Sífa kórházba, mert ezzel szerintük megsértették a nemzetközi jogot és a polgári la-

kosság háborús védelméről szóló genfi egyezményt. Ammán Izraelt tartja felelősnek a civilek, a kórház egészségügyi személyzete és a betegek biztonságáért.

Az izraeli hadsereg jelentése szerint kedden két, egy huszonhat és egy huszonhét éves katona elesett, négy katona pedig súlyosan megsebesült a Gázai övezet északi részén a harcokban.

Kelet-Jeruzsálemben a biztonságiak szerda reggel lerombolták a 21 éves Kairi Alkam nevű terroristának a lakóházát, aki januárban hét embert lőtt agyon a város Neve Jakóv nevű negyedében egy zsinagógánál. A merénylet a rendőrök menekülés közben megölték a támadás éjszakáján. Ez volt 2011 óta a legvéresebb merénylet Izraelben, egészen október 7-ig. (MTI)

Ország – világ

Hamisnak bizonyult a bombariadó

A tűzszerek nem találtak robbanószerkezetet annak a nőnek az autójában, akit állítása szerint azzal fenyegettek meg, hogy felrobbantják a gépkocsiját – tájékoztattott az Arad megyei rendőrség. A közlemény szerint az aradi törvényszék egyik nemrégiben nyugdíjazott bírása kért segítséget a 112-es segélyhívó számon a hatóságoktól. A nő lakására és otthonának környékére nagy számban vonultak ki a rendvédelmi és katasztrófavédelmi erők, az utcát lezárták, a közelben lakókat evakuálták. A tűzszerek a volt bírónő mindkét autóját, illetve a lakását is átvizsgálták, de nem találtak robbanószerkezetet – közölte a rendőrség. Az incidens a város központi részében történt, a bevetés két órát tartott. (Agerpres)

Tüntettek a gyógyszereszek

Bukarestben a Győzelem téren tüntettek szerdán 11 és 13 óra között a gyógyszereszek. Tiltakozásukkal fel akarták hívni a figyelmet a gyógyszerészeti rendszerre, amelyről szerintük „megfelekedtek” a kormányok az elmúlt 20 évben, és a döntéshozók közömbössége miatt a társadalom alábecsüli. Közleményükben rámutattak, más európai országokban a gyógyszereszeknek kulcsszerepük van az egészségügyi rendszerben, és a képzettséükhöz méltó feladatokat kapnak. Az orvosi csapat tagjainak tekintik őket, részt vesznek a betegségek megelőzésében és nyomon követésében. A gyógyszereszek követelték a patikák által kiadott gyógyszerek időben történő elszámolását, a patikák átminősítését kereskedelmi társaságból gyógyszerészeti szolgáltatóvá, a közszférában dolgozó gyógyszereszekre vonatkozó személyzeti szabályzat újragondolását, a gyógyszereszek bevonását a krónikus betegek állapotának követésébe egy országosan egységes szolgáltatási rendszer bevezetésével, a gyógyszereszek vidéken történő munkavállalását támogató intézkedéseket és a piacról hiányzó gyógyszerekre vonatkozó jogszabályi keret módosítását. (Agerpres)

Nőtt a környezetkímélő autók piaci részesedése

Az idei év első tíz hónapjában 15,2 százalékkal nőtt a forgalomba helyezett új személygépkocsik száma Romániában 2022 azonos időszakához képest; a környezetkímélő autók szegmensében 31,8 százalékos növekedést jegyeztek, piaci részesedésük elérte a 23,8 százalékot – közölte szerdán a Gépkocsigyártók és Importőrök Egyesülete (APIA). A statisztikák szerint január és október között a Dacia értékesítette a legtöbb járművet, 39.244 darabot. A további sorrend: Renault, Toyota, Volkswagen, Skoda, Ford, Mercedes Benz, Hyundai, Suzuki és BMW. A 100 százalékban elektromos autók piaci részesedése elérte a 10,7 százalékot, míg a tavalyi év hasonló időszakában 8,1 százalék volt. A 100 százalékban elektromos modellek közül a Dacia Spring volt a legkelendőbb idén január és október között, a legnépszerűbb plug-in hibridek értékesítési listáját a Ford Kuga vezeti. (Agerpres)

Megszüntették a Gigi Becali ellen indított pert

Elévülés miatt megszüntette szerdán a bufeai bíróság George Becali perét, amelyben a FCSB labdarúgóklub tulajdonosát választási csalással vádolták. A büntető törvénykönyv értelmében a Becali által elkövetett büntett elévülési ideje öt év, ami idén októberben lejárt. A vádirat csak idén januárban került a bíróság elé, miután a bufeai ügyészség négy éven át nyomozott az ügyben. (Agerpres)

Tervek...

(Folytatás az 1. oldalról)

Ügynökség alárendeltségében működne. A terv elfogadtatása, megvalósítása pénzigényes, és legfőképpen időigényes. Akárcsak az idők életminőségének javítására javasolt intézkedések. A Romániai Aktív Idősödésért Intézet Egyesülete szerint Románia lakossága évről évre öregszik (az előregedés éves üteme 20-30 százalékos), és 10 idős személy közül háromnak szükség esetén nincs kire támaszkodnia, az idők 55 százaléka érzi magányosnak magát, sokuknak rossz az egészségi állapota, fizikailag és mentálisan egyaránt.

A drámainak nevezett helyzet a szakemberek szerint „egy adott ponton nagy nyomást fog gyakorolni a szociális, az egészségügyi és nyugdíjrendszerre, a közpolitikák rendszerére és az ország gazdaságára”. A javaslat: egy olyan országos ügynökség létrehozása, amely csak az idősokkal kapcsolatos problémákkal foglalkozzon, továbbá október 1-nek, az idők nemzetközi napjának hivatalos munkaszüneti nappá nyilvánítása. Szintén időigényes terv, és nem igazán látjuk a kormányzat elöregedő társadalom szociális kihívásaira megfogalmazott válaszait, a válaszként kidolgozott felelős demográfiai politikákat.

Magyarországon áthaladó vonatokat is érint a német vasúti sztrájk

Több, Magyarország területén áthaladó vonatot is érint a német vasúton korlátozásokkal járó munkabeszüntetés – tájékoztatta a MÁV Zrt. Kommunikációs Igazgatósága szerdán az MTI-t.

Mint írták, a német vasúttársaság (Deutsche Bahn) a MÁV-ot arról tájékoztatta, hogy a vasúti sztrájk Németországban szerda este tíz órától csütörtök este hatig tart, emiatt pedig a német vasúti hálózaton a távolsági és regionális forgalomban is jelentős fennakadásokra, hosszabb eljutási időkre lehet szá-

mítani. A munkabeszüntetés miatt Tatabányáról több Railjet express vonat csak az ausztriai Salzburgig, szerdán a Berlinbe közlekedő Metropoli EuroNight csak a lengyelországi Rzepinig, csütörtökön a Berlinből induló Metropoli EuroNight csak a lengyelországi Rzepintől közlekedik, csütörtökön a Hungária EuroCity Drezdáig jár, de arról Prágában egy másik szerelvényre kell átszállni, míg visszafelé a Hungária EuroCity csak Prágától közlekedik.

Pénteken a Hungária EuroCity csak Prágáig közlekedik – közölték, hozzá-

téve, hogy a Tatabánya–München, illetve München–Tatabánya közötti Railjetek korlátozás nélkül közlekednek, az úgynevezett 66-os számú Railjet kivételével, amely szerdán csak Salzburgig jár.

A Deutsche Bahn azt javasolja az utasainak, hogy amennyiben tehetik, halasszák el az utazásukat, illetve azt ajánlják, hogy Németországba utazás előtt tájékozódjanak a Deutsche Bahn, illetve az Osztrák Vasút (ÖBB) weboldalán és a MÁV tájékoztatási felületein, illetve ügyfélszolgálatainál – olvasható a Máv-inform tájékoztatójában. (MTI)

Már csak az emberek hiányoznak

(Folytatás az 1. oldalról)

De kicsodák is ezek? A delfin formájú báb az egészen kicsiknek van, erre felülhetnek, és egy felnőtt hátulról, úgymond a delfin uszonyától tolatja őket a jégen. A pingvint pedig a már nagyobb gyermekek használhatják, illetve azok, akik valamilyen szinten már tudnak korcsolyázni. Ebben az esetben már két lábon kell állni, de mint egyfajta mankó, ott van a pingvin, amiben meg lehet kapaszkodni, siklás közben pedig a gyermekek maguk előtt tolják.

A mintegy 60 négyzetméteres műjégpálya februárig lesz nyitva. A pálya munkatársa azt is elmondta lapunknak, hogy a jég állapota a plusz fokok ellenére is tökéletes, és várják a korcsolyázni vágyókat. Nem mellesleg egy környezetbarát jégpályáról van szó, aminek a működtetése kevesebb villamos energiát igényel.

Természetesen ezzel együtt se legyenek illúziói senkinek, hatalmas költség és energia fenntartani a jeget akkor, amikor a hőmérséklet higanyszála messze a pozitív tartományban van, még akkor is, hogyha egyes becslések szerint 20 Celsius-fokig képes a berendezés működtetni a pályát.

A korcsolyapálya munkatársa úgy fogalmazott, hogy abban bíznak, hogy a szezon végére megtérül a befektetés, és sikerül pozitívan zárni a mérleget.

A segítő delfinek

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

Ülésezik a SZNT küldöttgyűlése

November 18-án 12 órától Marosvásárhelyen, a Vártemplomban ülésezik a Székely Nemzeti Tanács küldöttgyűlése.

Az ülés elején Izsák Balázs elnök beszámol a legutóbbi munkaülés óta eltelt idő tevékenységéről.

Előterjesztik az SZNT legutóbbi küldöttgyűlésén elfogadott négy tisztség betöltését célzó személyi javaslatokat. A tisztségek betöltéséről az SZNT küldöttgyűlése dönt.

A küldöttgyűlésen megemlékeznek az SZNT megalakulása óta eltelt 20 esztendőről is egy összefoglaló filmmel. Fotókon bemutatják Vass Áron makfalvi szobrász néhány munkáját.

A teljes kiállítás megnyitója Makfalván lesz november 19-én.

Hálát adtak a megújult templomért

Múlt vasárnap Demeterfalva ünnepelt: 72 éves templomának felújításáért adott hálát a közösség.

Gligor Róbert László

„A felújítás közel két éves folyamata után eljött az ideje az ünneplésnek is. Úgy, ahogyan sokan kivették a részüket a templomfelújításból, örömkönné az ünneplésre is nagyon sokan összegyűltek. Mintegy negyvenen dolgoztak az ünnep előkészítésén. Szépen összefogtak, nemcsak a reformátusok, hanem minden felekezet részt vett az esemény megszervezésében és lebonyolításában” – nyilatkozta lapunknak Tökés Attila nyáradszeredai református lelkész, a demeterfalvi leányegyházközség pásztora. Demeterfalva (régén Süketfalvával alkotott egy leányegyházközséget, mára a két közösség egybeolvadt – a szerző megjegyzése) az a kevés erdélyi település egyike, ahol három felekezet használ egyetlen istenházát.

A zsúfolásig megtelt templom sem volt elég tágas helyszín vasárnap, a tavaly épített gyülekezeti teremben is harmincan követték kivetítón az istentiszteletet. Szilágyi Szilámér unitárius lelkész előfóhásza és a templomért mondott imája után Tökés Attila lelkipásztor azt emelte ki prédikációjában, hogy Isten mindenkit talentumokkal ajándékoz meg, de nem mindegy, hogy ki hogyan gazdálkodik vele. A demeterfalviak jól sáfárkodtak a rájuk bízott javakkal az elmúlt két évben, ennek eredménye a felújított templom. Ebben az emberi mellett ott volt az isteni munkálkodás is.

A megújult hajlékra a két lelkész mellett dr. Bakó Csongor plébános is áldását adta, majd a köszöntőbeszéd során az unitárius lelkész hálát fejezte ki, amiért gyülekezete is részese lehetett a felújításnak. Tóth Sándor, Nyáradszereda polgármestere arra mutatott rá, hogy mennyire szép rendben használja ez a templomot három felekezet. A falu szülötte, Novák Levente szenátor meghatóva szólalt meg, hiszen szívvel-lélekkel ott volt a felújítási folyamat támogatási rendszere mögött. A helyi gyerekek ünnepi műsora után Muntean Tibor református gondnok mondott köszönetet mindenkinek, aki támogatta a beruházást.

Tökés Attila lelkész beszámolójából kiderült: a közel két év alatt teljesen megújult a templom, a tetőt megjavították, az épület újrafedték, a tornyot alábetonozták és sisakja faszerkezetét megerősítették, megújultak a falak és a karzat, kazettás mennyezet készült, új nyílászárókat, kazettás falvédőket és korszerű fűtésrendszert szereltek be, új templomi padok, mőzespád és úrasztala készült, a templom mellett felépült a gyülekezeti terem is. A beruházást a demeterfalvi közösség, a három egyház, a Communitas Alapítvány, a Maros Megyei Tanács és Nyáradszereda önkormányzata is támogatta, a legnagyobb és kezdeti támoga-

tást a bukaresti kultuszminisztérium adta, de érkeztek felajánlások magánvállalkozóktól is. A bevételek meghaladták a 200, a kiadások a 211 ezer lejt, a különbözetet a demeterfalvi református leányegyházközség fedezte.

Demeterfalva és Süketfalva reformátusai egy kis fakápolnát használtak évszázadokkal ezelőtt, amely nemcsak hogy a falvakon kívül volt, de a 20. század eleji árvizek végleg megrongálták, ezért 1923-ban lebontották. Új templom építésére már a századelőn gyűjtöttek, de végül csak 1950-ben kezdték el az építkezést Demeterfalván, és a következő évben már fel is szentelték az új templomot. 1970-ben és 1975-ben az árvizek hatalmas károkat okoztak a faluban, a templomot is megrongálták. A süket-demeterfalvi gyülekezet a nyáradszentannai református anyaegyházhoz tartozott, s bár már a 20. század elején felmerült a kérdés, hogy szakadjanak el egyháziilag és csatlakozzanak Nyáradszeredához, a gondolat csak 1968-ban került komolyan napirendre, és 1969-ben a gyülekezet kimondta a szeredai református anyaegyházhoz való csatlakozást, amit az egyházi főhatóságok is jóváhagytak. Mivel a templomépítésből és az új harang öntéséből a faluban élő unitáriusok és katolikusok is kivették a részüket, 1956-ban a reformátusok jóváhagyták, hogy a másik két felekezet is használja ezután a templomot – derül ki az ünnepségre megjelentetett alkalmi kiadványból.

A reformátusok 1951-ben épült templomát az unitáriusok és a katolikusok is használják
Fotó: Tökés Attila

Napközi Anne Frankkal

Az emberek általában azonos nevet hordoznak születéstől halálig. Többé-kevésbé. Ha változtatnak (asszonynev, ország- és nyelvváltás kényszeréből), akkor is ragaszkodnak valamilyen titkos/különös formában az eredetihez. Az intézmények kevésbé. Ki vannak téve a megszüntetés, átmázolás, újjászervezés, profilváltás stb. körülményeinek. A politikai divatoknak. Identitásváltságnak és váltásoknak.

A politikai korrektség nevében – mely leginkább a lényeg elmaszátolására, az élek lefaragására szolgál, a sokszor érthetetlen semlegesítés fedőnevéként, a semmitmondás, a „jaj, nehogy mán megsértsük a nevének nem nevezhető rozsallatú dezodorja – sok mindent le lehet cserélni, venni, eltüntetni, ami a hagyomány része, az európai kultúra velejárója. A politikai korrektség nevében sok esetben az diktál, aki nem akarja elfogadni a hagyományokat, szokásokat, kifejezéseket, iratlan és írott törvényeket, aki az ún. diverzitás nevében és újítás hevében nem hajlandó tisztelni a befogadó ország rendjét

vallását, kultúráját, jellegét, életstílusát.

A minap Memmingenben a vasútállomáson fegyelmezett sorokban haladtak az utasok a kijárat felé. Mi is besoroltunk, hiszen vendégek, átutazók, sőt rövidesen elutazók voltunk. Ekkor közénk vágott egy olyan, vajon szabad-e mondani, egy olyan migr..., viszonyaink között naptejet soha nem használó, egzotikus mór nyelvet beszélő fiatalember, szóval nem migrénes, tudod, az a másik szó, amely hasonlít erre, de egészen mást jelent, akivel szemben tapintatosnak kell lennünk, mert ő messziről jött a jobb élet és munkátlanul megkapartható szociális segély reményében, Angela Merkel nagylelkű politikájának köszönhetően, és csakis Németországban akar lenni valaki, sőt ő diktál, mit szabad és mit nem illő..., szóval rászóltam a magam egzotikus magyar nyelvén, sőt angolul is hozzátettem, hogy álljon sorba (ítthon sem szoktam szó nélkül hagyni még a szocializmusból kimunkált sortechnikai igazságér-

zettel). Hangsúlyomon érezhette a felháborodást, mire anyanyelvén és friss német szokáscsészével válogatott szidalmakat szórt rám, hangosan káromolt, mert neki elsőbbsége van, vagy privilégiumok birtokában toladodhat. Vártam, mikor vágja belém ősi afrikai kiskésit.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Na de a fenti csupán egyéni tapasztalat, amit bármely nyugati permisszív állam polgára saját tapasztalata alapján igazolhat, de meg is cáfolhat engem/teged a demokratikus véleménynyilvánítás jegyében.

Olaszban például az új fiúk-lányok, nevezzük így őket, hiszen mindenképp újak a vén európai társadalomhoz viszonyítva, le akarják/akarják szedetni a keresztet az osztályterem faláról. Zavarja őket. M. próféta türelmességre intő-nelvelő mintázatú főkönyve szerint.

Tangerhütte (Sachsen-Anhalt tartomány) német kisvárosban

1970-ben napközi otthont nyitottak, melynek célja a felügyelet nélkül maradó kisgyerekek befogadása, napközbeni gondozása, tanítása. A kisváros (kb. 10 és fél ezer lakos) az intézményt – valószínűleg külső kényszer nélkül – Anne Frankról nevezte el. A 15 éves korában a Hollandiába menekült és két évig ott bujkáló kislányt családjával együtt a náci hatóságok deportálták és megölték Auschwitzban. Naplót hagyott hátra bujdokló éveiről, érzéseiről, a mindennapokról, mely 1946 óta, megjelenésétől kezdve tartós világsiker, olvasmány, emlékeztető az embertelenség korára. Valószínűnek tartom, hogy azok, akik így nevezték el az otthont, abból a társadalmilag elfogadott sőt támogató gondolatból indultak ki, hogy „Soha többé háborút, holokausztot, nácizmust!”

Ötvenhárom évig a németeket – akiknek mind volt így vagy úgy közik a hitlerájhoz családiról, hiszen a barna pestis általános népbetegség volt 1933 és 1945 között, de az ország a gyógyulás útját is

megjárta sikerrel –, nos, a bennszülötteteket és oda költözőket nem zavarta Anne Frank neve, alakja, tudtak szenvedéstörténetéről, gyermekeik is megemlékeztek az intézmény névadójáról évről évre. Am Tangerhütte (nem Tanger!) sem kerülhette el más városok sorsát, ide is „beközöndek” a nem kereskes bőrönddel érkező új figurák. Akiknek gyermekei szintén az Anne Frank napközibe jártak. Aztán a jó szülők a megszerzett, ajándékba kapott védlevél birtokában kérték az óvoda nevének megváltoztatását. Nekik, mint M. próféta szelíd, békés híveinek roppan kellemetlen, hogy gyermekeiknek egy zsidó lánykáról mesélve megmagyarázzák, mi történt a zsidókkal, szépet, emberit, elhíhetőt mondanak arról az Annáról. Mi több: együttérezzenek vele. A 78 éve halott ártatlan gyermekáldozattal.

A hatóság hajlott is a névcsereire. Sajnos a világsajtó is tudomást szerzett a szándékról, és botrányt csapott. Lapzártakor jelentik, mégsem változtatják meg a napközi nevet. Kérdés: ezek után panaszt tesznek az emberjogi bíróságon, vagy elhagyják Tangerhüttét?

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (24.)

Az elmulasztott felelősség

Az orvos alakját mint a kízó, ám életbevágóan fontos önvizsgálatra való felszólítás metaforáját Ady halála után Kosztolányi Dezső (Szabadka, 1885 – Budapest, 1936) azonnal rajzolta is tovább. Kosztolányi a hírlapírást, a költészetet, az esszét és a prózát szinte egyforma tökélytel művelte.

Kiss Zsuzsánna

A *Rossz orvos* című elbeszélése tizenkét részben jelent meg 1920-ban a Nyugat hasábjain.

A kisregénynek beillő történet cselekményében két orvos szerepel. Az egyik orvos rendkívül gyenge, de nyájas, sokbeszédű, kedveskedő sarlatán, aki hosszú életében jól megszedi magát, az élet hétköznapi örömeinek él, és minden ambíciója az előbbi célokra van fordítva. A másik orvos komoly, csendes és határozott, ugyanakkor szinte áttetsző személyiség, akit tulajdonképpen csak hivatása gyakorlása által látta velünk az író. Az orvosok nem főszereplői a novellának, de kulcsszerepet játszanak a cselekmény bonyolalmában. Éppen úgy, ahogyan kulcsszerepet kap a novella legelején felbukkanó „sovány, nyolcvanéves, aggastyán” pap is, aki a két főhőst, Vilmát és Istvánt összeesketi:

„Már csak a lélek élt ebben a rozoga testben. Fogatlan szája, mint behorpadt sírdomb, s a szeme – kiégett, megszenesedett kráter – feketén ragyogott.

De hangja hatalmas volt.

– Szeressétek egymást – ismételte egyre erősebben, minthogy nem kedvelte a cifráságot, hangja színezésével lelkesítette át azokat az évszázados latin formákat, melyeket változtatás nélkül vett át az egyházatyáktól és prédikátoroktól.

– A szeretet az élet – kiáltotta –, a szeretet az igazság, és a szeretet az út – mondta még egyszer, olyan egyszerűen, hogy az örömszülők könnyezni kezdtek.

A fiatal pár azonban nem ér rá gondolkodni sem a történeteken, sem azon, amit hallott. Átlagosan élnek, és amikor kihívja a meg sem ismert szeretet kettőjük kapcsolatából, válni kezdenek, és eközben hároméves kisfiukat hanyagolják. A kisfiú, akit német „lány” pesztrál édesanyja és egyáltalán a szülők helyett, megbetegszik. Elkapja a torokgyíkot, a skarlátot, vagy valami egyszerű fertőzést – a szülők pedig eleinte nem tulajdonítanak a betegségnek nagy jelentőséget, a távol lakó jó orvos helyett a szomszédságukban élő Gasperek doktort hívják ki. Gasparekről tudják, hogy rossz orvos, mert a kisfiút egyéves korában már egyszer félrekezelte. Akkor megszakították vele a kapcsolatot, most Vilma mégis őt hívja ki a fiához. István pedig furcsállja, de nem tiltakozik. A gyermek egyre rosszabbul lesz. A kövér és egykedvű orvos hol gyomorrontásnak, hol náthaláznak titulálja az esetet, apró étrendi változtatásokat javall, cukorkát hoz a

kis betegnek, aki már nemcsak köhög, hanem fuldoklik... Az elhídegyült családi állapotok miatt vak közömbösségbe menekült szülők túl lassan reagálnak a veszélyre. Az édesapa túl későn fordul a távolabb lakó, de egészen megbízható orvoshoz, aki azonnal felismeri a bajt, beoltja a gyermeket – de késő, hiába:

„A tanár – öreg szakállas, nyugodt úr – fejbőlintással üdvözölte feleségét, és bement a beteghez. Egyetlen szót se szólt, a dajkával az ablakhoz vitette a kisfiút, kanállal megnézte torkát. Arca, mely előbb még közönyös volt, egyszerre elsötétült attól, amit látott, mintha a körkép lefotografálódott volna oda.

– Hiszen... – mondta fölháborodva, aztán elharapta szavát.

A tanár letette a kanalat, majd

tel állt szemközt – és kimondott egy hosszú latin szót.”

A válófélben lévő házaspár a gyermek elvesztése után elválk, de életüket a közös gyász, a közös bűn és a meg nem teremtett szeretetközösség hiánya örökre összeköti. Mindketten menekülnek a lelkiismeretük elől, István szakmai sikerei csúcsán szerencsejátékos lesz, Vilma új férje mellett időnap előtt megöregszik. Csak lassan, fokról fokra bekövetkező csalódásai árán értik meg, hogy mit hibáztak el. Egyetlen vigasztalódásuk, ha együtt emlegethetik közös kisfiukat, és hol gyötörve, hol szánva egymást, elmulasztott felelősségükről beszélhetnek egymással. Kosztolányi írói „bosszút” áll a rossz orvoson: amikor Gasperek meghal, és cégtáblája lekerül az ajtajáról, a büntudatából

Kosztolányi Dezső és felesége, Harmos Ilona fiakkal, Ádámmal 1908 körül

(Székely Aladár felvétele)

nem durván utasította a dajkát, hogy fektesse vissza a gyereket.

– Ki a kezelőorvos? – szökölt eltitkolhatatlan indulattal. Ez – kezdett valamit mondani, de ismét fékezte magát.

– Atküldtek Gasperekhez, de ő se volt otthon, őt is egy nagyon súlyos esethez hívták. « [...]

A tanár oltótűt vett elő, beoltotta a kisfiút. Leült az ágy mellé. Végtelemnek tűnő percekig vizsgálta a beteg ütőerét, hallgatta szívét.

– Jobban van? – kérdezték.

Nem felelt, hanem felkelt, újra megtöltötte a fecskendőket, várt. Egy negyedóraig maradt az ágynál, aztán a másik szobában levelet írt a háziornosnak, meghagyta a szülőknek, mielőtt idején, azonnal lépjen érintkezésbe vele.

Apá és anyá dermeden állt a szobában. Sípoló lélegzést és köhögést hallottak, szerették volna befogni fiújukat.

Gasperek dél felé érkezett. Nézte a beteget és vállalt vont. Most ő se szólt semmit.

– Mintha aludna – mondta Anna –, kicsit horkol.

– Talán jobban lesz – rimázkodott az anya, és Gasperekre nézett.

Gasperek orvosi méltóságába burkolózott, elzárkózott minden felvilágosítás elől.

– Nem szabad elvesztenünk a reményt – szökölt, mint ilyenkor mindig, mert ezt a képet már ő is nagyon jól ismerte – meglehetősen bonyolult eset-

gyermeki szorongások kimondásával a költő megkísérli oldani, feloldani és száműzni azokat. A „bús idő robogó vonatán” a kisgyermek egyetlen hasonlattal a huszadik század kiközöklent idejének áldozataként jelenik meg: „mint aki sínek közé esett” (a kötet első darabjának címe). A kötet harmadik darabja *A doktor bácsi* címet viseli. A laza félrímes forma, a bensőséges hangneme, a szabadon kószáló emlékezet és az impressziók tárgyilagos frissessége a gyermeki lélek húrjait tapintja ki az olvasóban. A doktor bácsi a létbe kivetett kisgyermek legbiztosabb oltalmát jelenti: „A béke ő, a part, a rév, az élet”.

Az orvos „birodalma” ott kezdődik, ahol a család már mit sem tehet: *Áldott aranyember.*

Világító, nyugodt szemei kékek. Komoly szigorral lép be a szobába, szemébe nézek és csöppet se félek. Borzongva érzem biztos újjaít, ha kis, sovány bordáimon kopog. Ősz bajusza a fagytól zuzmarás, hideg kezén arany gyűrűsorok. Oly tiszta és oly jó. Ő ír medicinát, keserűt, édest, sárgát vagy lilát.”

(A doktor bácsi)

Ugyanakkor a gyermek csak néha, a bajban láthatja a rokonszenves, együttérző és együttérzésre nevelő doktor bácsit:

Az ő kezéből hull a paplanomra nagynéha egy halvány, szelíd virág. Rá gondolok, ha szörnyű éjszakákon párnáimon oly egyedül sírok. Ő az egészség és a bizonyosság, titkok tudója és csupa titok.

Gazdag, nyugodt. Nehéz bundája ott lóg, prémét szelíden prémezi homály.

De elmegy innen és itthagy magamra, színházba tér, vagy csöndbe vacsorál...

Ilyenkor látom otthon s páholyában, amint valami víg tréfán nevet.

De kék szeme egyszerre elsötétül, rám gondol, mit csinál a kis beteg?

(A doktor bácsi)

A feltétel nélküli részvétel

Kosztolányi, aki alkatilag és családi hagyományai alapján egyszerre hordozott zseniális tehetséget, érzékenységet és egészséges életörömet, a feltétel nélküli részvét költőjévé lett; ez a részvét képezi alapelvét a lírájával párhuzamosan kibontakozó gazdag prózaművészetének is. 1933-as *Számadás* című szonettciklusának témája az egyéni felelősség, az önmeghatározás. A lírikus kétféle életvezetést vetít elénk, a beleolvadás és a kívülállás modus vivendijét. Az adott tér és idő körülményei között a beleolvadás lehet ugyan az egyéni boldogulás útja, de a költő „ravaszul”, önmegszólító verse alcájában arra „szólítja fel” verse olvasóját, hogy lássa be, hogy a boldogtalanságnak tűnő kívülmaradás az igaz út, mert ez a „minden harci vértet eldobó” kívülmaradás az egyetemes és feltétlen részvét lehetőségé:

Inkább egészen és kízó-csigába, mint félig így, alkudva okatlan, ne félj, számár; ki szenved, nincs magába, vagytok ti itt a földgolyón sokan.

(Számadás, 1. szonett)

Nem vagy magad – jobb néked erre, hidd el, sok furcsa ember néz bámulva rád, nem üdvözöl téged, nem istenít fel, nem göngyöli a lelkét sem alá,

csak rád tekint fásulva, tompa hittel, rokon közönnel s néha kezét ad, de ha ezekkel a testvéreiddel élsz majd, elamulsz. Nagy ez a család.

Családtalanok óriás családjá, mely a többség törvényét túlkialtja, komor kisebbség, szívós és kemény.

(Számadás, 2. szonett)

Ülj egy sarokba, vagy állj félre, nézz szét,

szemedben éles fény legyen a részvét.

(Számadás, 3. szonett)

Ki adna másképp inni a betegnek, ha nem mi, kik álmatlanul ültünk [...] Mi lenne másképp a világ s ki lenne

az állatok irgalmas társa benne, ki lenne hűség és mi lenne ír.

(Számadás, 4. szonett)

Kosztolányi korai költészetében és prózájában egyedülállóan és „eleve” részvéttel látja és jeleníti meg a névtelen kisembert, a nélkülöző, magára maradt szenvedőt (vers: *A vicéné*, novella: *A szemetes*). Kifejezi, ahogyan a nemzetűdat szélére rekesztett emberek sorsában „összeolvad a szemét s a könny” (*A vicéné*). A szenvedés az egészséges lelkű embert bevonja, összekapcsolja a többi szenvedővel, a halál a legáltalagabb embert is pótolhatatlanná teszi (*Halotti beszéd*). Ugyanakkor a kegyetlenségnek még akár az ártatlan megtapasztalása is eltorzítja, cinkossá és beteggé teszi a lelket ott és akkor, ahol és amikor elfogadott konvencióként gyakorolható a brutalitás.

Jól célzott társadalombírálat és lelkiismereti tükör

Ezt Kosztolányi már a *Nero*, a *véres költő* című regényében (1921) fejtette ki; a költő első regényét Thomas Mann lelkesen üdvözölte. Kosztolányi Nérorja a hatalmi harcokra és emberellenes politikára átrendezkedő világban jól célzott társadalombírálat és lelkiismereti tükör. Az „uralkodók tüköre” műfaj analógiájára zsarnoktükör az akkori Európa és a mindenkor világ számára. Persze, ahogyan a korábban íródott lengyel nagyregénynek, a *Quo vadis*nak sem sikerült, Kosztolányi élve boncoló és önleplező anti-fejlődésregénye a világot nem állíthatta meg; „hiába minden, / ha [a szerző] dalol és ha a távolba lát” (*A szegény kisgyermek panaszaiból: Még büszkén vallom*). A Tacitus és Suetonius munkáiból inspirálódott regényben végigkövethetjük az ifjú császár személyiségének beteg és végletes eltorzulását gyilkosokkal teli családján belül, majd a Római Birodalom elén.

Nero szeretetlenségét és gonosz-ságot tapasztal maga körül: anyja, Agrippina vízbe kevert méreggel itatja meg férjét, az idős Claudius, hogy helyette és fiai helyett is ő uralkodhasson. Nero első megdöbbenésében nevelőjéhez, Senecához fordul, aki – önvédelemből, önérdekből, semmiképpen sem egyszerűen sztoicizmusa alapján – „jól” elmagyarázza a gyilkosság „államérdek” szerinti értelmét. A fiatal Nero nem ostoba, de nem elég önálló szellem, így azt tanulja, amit kínálnak neki. A rémes büntett közönyös elfogadásával az emberség, az igazságosság drasztikusan szét-esik, megszűnik Nero világlátásában. Trónra kerül, de csak hogy anyja bábja legyen. Kosztolányi lélek-búvárként látja belülről is ezt a fiatal pojácát császárt, amint szenved a magánytól, a csömörtől, az unalomtól – és a hazugság és a fertőző légkörétől, amelyben élnie adatott. Szélsőségesen hipochonder, betegségkultuszánál csak költői ambíciója nagyobb, és környezete nemcsak brutális gyilkos ösztöneit táplálja fel, hanem egyre jobban támogatja Nero sokirányú személyiségtorzulását.

(Folytatjuk)

Legyen hivatás a szakma

Sikeres gyógyszerészek vallomása

A napokban a marosvásárhelyi magyar tannyelvű gyógyszerészképzés működésének 75. évfordulóját ünnepelték az alkalomra megjelent emlékkötettel, amely az utóbbi 15 év adataival egészíti a Gyógyszerészeti Kar korábban is jól dokumentált történetét (Az erdélyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés története: visszatekintés az elmúlt 15 évre – Erdélyi Múzeum-Egyesület Kiadó, Kolozsvár 2023).

Bodolai Gyöngyi

A november 10-i ünnepi rendezvényen hangzott el az a tanulságos beszélgetés is, amelyen a marosvásárhelyi kar néhány végzettje számolt be a gyógyszerészi pálya kínálat sokszínű lehetőségeiről. A volt tanítványokkal **dr. Sipos Emese** egyetemi tanár beszélgetett.

Az első kérdés a bemutatkozás mellett arról szólt, hogy **mi volt a céljuk az egyetemi évek alatt, hol és mit dolgoztak az elmúlt évek során, milyen képesítést szereztek, és mit tanácsolnak a nyomukba lépőknek.**

A saját útjukat járva

A gyergyószentmiklósi születésű **Székely Katalin** gyógyszerésznő 2010-ben végzett a Gyógyszerészeti Karon. Kezdő gyógyszerészként pályafutását Marosvásárhelyen egy gyógyszerértárlánhoz tartozó patikában kezdte, ahol nagyon hamar világhosszra vált számára, hogy nem tud azonosulni a láncban elvárt politikával, amely szerint nem a szaktudás, hanem az eladási mutatók jelentették az előrehaladás lehetőségét. Ez zavaró volt, és elgondolkodtatta, hogy férjével együtt, aki szintén gyógyszerész, az egyetemen szerzett elméleti tudást saját vállalkozás indításával, a saját útjukat járva kellene gyakorlatba ültetni. Mivel Vásárhely teltett volt, férje szülővárosába, Székelyudvarhelyre költöztek, feltérképezték a város környékét, és találtak egy szimpatikus községet, amelyről úgy érezték, hogy ott érdemes lenne elindulni. Nyitottak egy gyógyszerértárlót, azonban nem volt egyszerű a kezdő tőkét egy frissen induló patikába befektetni, majd a gyógyszerlerakatok bizalmát megnyerni. Nehéz volt kis gyógyszerkészlettel és alacsony forgalommal elindulni, de nem adták fel, kitartottak. Falun nehéz a helybeliek bizalmát elnyerni, de ha ez sikerül, akkor hűségesebbek lesznek, megnyílnak. A leánykából, ahogyan kezdetben emlegették, vált tekintélyes gyógyszerészsé, akire ma felnéznek, akihez bizalommal térnek vissza és akit tisztelnek. Egyik téglát a másikra építve mentek előre, a keresett pénzt újabb gyógyszerértárlók nyitására fektették, jelenleg négy önálló patikát és két munkapontot működtetnek.

Sokkal humánusabb

– Nem volt egyszerű, de megérte, és így visszagondolva úgy érzem, hogy sokkal humánusabb számomra, hogy magunknak dolgozunk, hogy jelenünkben építjük a jövőt, és nem egy láncnál, ahol mindennap versengeni kell azért, hogy ki ad el többet... – zárta bemutatkozóját Székely Katalin, a Medina Gyógyszerértárló vezetője, aki

férjével saját patikacsoportot kialakítva üzletasszonnyá is vált.

Élelmiszeripari mérnököket és génebeszteket tanít

Dr. Albert Csilla, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense 2001-ben végzett a Gyógyszerészeti Karon, majd hazatért Csíkszeredába, ahol 2007-ig gyógyszerészként dolgozott. 2003-ban kapott egy felkérést, hogy a Sapientia Egyetem Csíkszeredai Karán helyettesítse a biokémiai gyakorlatokat tartó laboránst, aki szülősi szabadságra ment. Így került a rendszerbe kezdetben mint laboráns, később gyakornokként töltött nyolc órát az egyetemen és négy órát a gyógyszerértárlóban 2007-ig. 2006-ban kezdte el a doktori iskolát a Kaposvári Egyetemen, majd úgy érezte, hogy a három együtt túl sok, és a patikai munkát feladta. Ma az

döntöttek, hogy hazaköltöznek Székelyföldre, ahol a testvérével alapított két gyógyszerértárlót vitték tovább. Sepsiszentgyörgy környékén tevékenykednek jelenleg is, ahol hat patikát vezetnek.

A határterületeket feszegeti

Jakab Béla szakgyógyszerész (EGIS Gyógyszergyár Zrt.) 2000-ben végzett Marosvásárhelyen, egy olyan ritka évfolyamon, ahol 12 fűhallgató volt. Még abban az évben az EME székelyudvarhelyi vándorgyűlésén egy kollégájával együtt felkérést kapott a szolnoki Béres Gyógyszergyártól, ahol azon év decemberében már el is kezdte a munkát. A gyógyszeriparban a ranglétrán termelésirányító gyógyszerészként, majd üzemvezető technológusként indult, később a minőségbiztosítás terén tevékenykedett, ami ma is a kedvenc terü-

is szívesen jár a siófoki konferenciákra, mert minden gyógyszergyárban dolgoznak különböző beosztású, Marosvásárhelyen végzett gyógyszerészek, akikkel jó érzés találkozni.

Megtartották a laboratóriumot

Kelemen Mihály háromszéki gyógyszerész, patikatulajdonos szintén az alapokat említette, amire pályája során csak építkezni kellett. Bár a véletlen műve volt, hogy az iparban kezdte a pályát, ma is úgy gondolja, hogy szakmai szempontból élete egyik legjobb döntése volt, hogy ezt kipróbálta, és építeni tudott az egyetem technológiai tanácskén szerzett tapasztalatokra is. Jelenleg a gyógyszerértárlók adminisztrálásában hasznosak az iparban szerzett tapasztalatok, ahol termelésfelügyelőként, termelésvezetőként, folyamatfejlesztőként és

Fotó: Nagy Tibor

egyetem élelmiszer-tudományi tanácskén docensként dolgozik, a lendő élelmiszeripari mérnököket, génebeszteket oktatja több tantárgyból: analitikai kémia, műszeres analízis, funkcionális élelmiszerek, élelmiszer-hamisítás, illetve gyógyszeripari biológia.

Klinikai kísérletek vezetése, feldolgozása

Dr. Balácsi József (PharmacoKinetics), a marosvásárhelyi Gyógyszerészeti Kar rendszerváltás utáni újakezdés-évfolyamán az 1989-ben megszüntetett kar újraalakítását követően kezdte tanulmányait. Először ketten voltak az évfolyamon, majd öt év után heten végeztek 1994-ben. Mivel a kutatás érdekelte, az egyetemen maradt, szerette a tanítást és a gyógyszerészszerkesztést is. Hét évet töltött a toxicológia, biofarmácia és farmakokinetika tanszéken dr. Kincses Ajtay Mária professzor vezetésével. 2001-ben a kolozsvári Terápia Gyógyszergyárhoz hívták, hogy ott létesítsen egy klinikai bevizsgálással foglalkozó bioekvivalencia-központot, ami Romániában az első és ma is az egyetlen működő bioekvivalencia-központ, aminek egy gyógyszergyár a tulajdonosa. Az utóbbi húsz évben klinikai kísérletek vezetésével, feldolgozásával foglalkozik.

Saját patikát irányít

Kelemen Mihály (Lotus Pharma Gyógyszerértárló) 2012-ben fejezte be tanulmányait, majd a marosvásárhelyi Sandoz Gyógyszergyárban helyezkedett el. 2018-ig dolgozott az iparban, 2004-ben mesteri diplomát szerzett orvosi biotechnológiából az első évfolyamon. 2018 végén feleségével és két kislíával úgy

lete. 2015-ben „megkeresték”, és átnyergelt a körmendi EGIS Gyógyszergyárhoz, ahol jelenleg minőségbiztosítási vezető. Menet közben lelkesen vett részt az egyetem közötti együttműködésben, ugyanis a Semmelweis Egyetemen honosították diplomájukat feleségével együtt. A gyógyszertechnológia és minőségbiztosítás szakirányt a szegedi egyetemen végezte. Legújabb szívügye, legutolsó szakvégzettsége az orvostechinikai eszközök minőségbiztosítása, ami határterületet jelent. Ezt a diplomát az Óbudai Egyetemen szerezte – hangzott el Jakab Béla bemutatkozásában, aki a határterületeket feszegeti a gyógyszeriparon belül.

A bemutatkozást követő kérdés arra vonatkozott, hogy **milyen és mekkora szerepe volt a Marosvásárhelyen szerzett oklevélnek, mennyire vették hasznát az egyetemen tanultaknak eddigi pályafutásuk során.**

Az emberi kapcsolatok fontossága

Jakab Béla elmondta, hogy kapott egy nagyon jó alapot, amire lehetett építkezni, és ebben sokat segítettek a vásárhelyi professzorok szakmai és emberi kapcsolatai is. Az ez utóbbi iránti vonzódás ma is egyre erősebb benne, és az ipari gyógyszerészet siófoki rendezvényein, amelyeken minden alkalommal részt vesz, egy marosvásárhelyi külön szekció kezd kialakulni, ami lehetővé teszi az emberi dolgokban való fejlődést is – számolt be Jakab Béla. Amit Sipos Emese professzor is azzal egészített ki, hogy a magas tudományos színvonal mellett azért

OPEX- (működési költség) felelősként dolgozott. Elmondta még, hogy laboratóriumuk is van, ahol naponta állítanak elő magisztrális (a gyógyszerész által készített) gyógyszereket, elaborátumokat.

Amit ma már nem sok gyógyszerértárló vállal, ezért örönd, hogy nem mondtak le róla – jegyezte meg a kérdező. Amire a válasz sem késett, a laboratórium volt az egyik oka, hogy saját gyógyszerértárlót alapítottak, mert nem szerették volna a gyógyszerértárlócok által szabott irányt folytatni. Ezért döntöttek úgy, hogy megtartják a laboratóriumot, ami nem könnyű, de van eredménye, és a vásárlók is értékelik.

Szilárd alapokra építeni

Székely Katalin az előtte szólókhhoz csatlakozva kifejtette, hogy érzése szerint az egyetemen kapott szilárd alapokra a mai napig tud építeni. Gyógyszerértárló-vezetőként a naponta hozott döntések, amelyek a holnapjukat befolyásolják, a visszatérő páciensek hűsége egy-egy visszacsatolást jelent arra, hogy jó felkészítést kaptak, és arra alapot lehet tovább fejlődni.

A kérdésre, hogy lát-e különbséget az ő nemzedéke és a jelenlegi fiatal gyógyszerészek között, a válasz értelemben az ő nemzedékük felkészültebb volt.

Ez a szóbeli vizsgát nélkülöző tesztrendszernek és az egyéb változásoknak tulajdonítható – érkezett a magyarázat.

Bár nem a szakmában dolgozik, a kémiai alapokat az egyetemen sajátította el, és amit elért, ahhoz nagymértékben hozzájárult az a jellemformáló öt év, amit a marosvásárhelyi gyógyszerészet karon töltött, és amiért nagyon hálás volt

tanárainak, akik tartást, következetességet adtak tovább, egy mintát közvetítettek, és nemcsak tanították, formáltak is hallgatóikat, mert tudták, hogy egy oktató feladata a tanítás mellett a nevelés is – mondta **dr. Albert Csilla**.

Az elméleti oktatás erősségét hangsúlyozta **dr. Balácsi József** is, aki az iparban az új gyógyszerek kifejlesztésének a részlegét vezette, amihez jó elméleti alapot jelentettek az egyetemen tanult ismeretek. A galenika és a farmakokinetika terén képezte és képezi tovább magát. Hozzátette, hogy érzése szerint a leadott információ mennyisége abban az időben jóval több volt, mint most, ami kihat a gyógyszerészek képzettségére.

Végül az volt a beszélgetés vezetőjének a kérése, hogy **a megkérdezettek három jó tanáccsal lássák el a jelenlegi hallgatókat.**

Nyitottak az újra

Dr. Balácsi József szerint a mai diákok felkészülésének ne az legyen a lényege, hogy átmenjenek a vizsgán, hanem főleg harmadévtől után gondoljanak arra, hogy a következő 40 évben ebből a szakmából szeretnének-e megélni. Ez később is megkönnyíti az életüket. A végzősöknak azt ajánlja, hogy legyenek nyitottak az újra. Az új tevékenységtől, felelősségtől nem kell egyből visszalépni, mert sohasem lehet tudni, hogy az új információt később változó világunkban hol fogják felhasználni. A nyitottságot hangsúlyozta **dr. Albert Csilla** is, no meg azt, hogy vegyék fel a pedagógiai modult, mert lehet rá szükségük. **Székely Katalin** tanácsa, hogy a végzetek tekintsék a szakmát hivatásnak, tartsák meg a méltóságukat, saját mércéjüket ne hagyják lennebb, mert nem jó azonosulni azzal a sémával, amibe a gyógyszerészeket belekényszerítik, és arról akarják meggyőzni őket, hogy nem érnek többet egy eladónál. Ezt nem szabadna engedjük, és mind egyénileg, mind csoportosan harcolni kellene ellene, kiállni a jogainkért, mert ez így nincsen rendben.

Legyenek büszkéek a szakmájukra

– Az jutott eszembe, hogy az elmúlt két év alatt tíz kezdő gyógyszerész jött az osztályomra, és én azt szeretem, ha az új kollégának van valamilyen szenvedélye, ami nélkül nem érdemes élni – hangzott el **Jakab Béla** vallomása. Ő maga is dolgozott olyan területen, ami elsőre nem tetszett, de olyankor is meg kell találni, hogy mi okoz örömet, és ezzel a saját motivációt is lehet módosítani. Keresni kell a szerotonin- (boldogsághormon-) növelő dolgokat, amelyek az embert továbblendítik, és figyelni kell a kapcsolatokra, ami sok mindennél fontosabb. Amit az egyetemtől kaptam, a legdrágább, a feleségem – tette hozzá kicsit viccesen Jakab Béla.

Majd **Kelemen Mihály** üzent a jövő gyógyszerészeinek, hogy legyenek büszkéek a szakmájukra, próbálják ki bátran az ipart, ahol sok információval gazdagodhatnak, és soha ne tegyék a karriert a család elé, mindig tartsák fontosabbnak a családalapítást.

A beszélgetés végén a moderátor köszönetet mondott az egykori diákoknak, hogy eljöttek Vásárhelyre, és vállalták a párbeszédet. Gratulált a sikeres pályafutásukhoz, és egy emlékkötetet adott mindeniküknek ajándékba.

Örök érvényű, kortalan őszi együttesek

Casoni Szálasi Ibolya

Sok olyan ruhadarab és együttes létezik, melyek mindig divatosak lesznek, már klasszikusszámba mennek, és minden korosztály bátran viselheti őket, még évtizedek múlva is.

Az egyik ilyen a BŐ ING és a LEZSEREBB FARMER, mely már évtizedek óta divat, és még időtállóbb lesz, ha egy egyszerű, egyenes középkék nadrágot választunk, melyet egy pasztell árnyalatú vagy egy hófehér, bő inggel társítunk.

Másik két, jól összeferrott klasszikus a BLÉZER és az ALAKOT KÖVETŐ RUHA.

Ebben az esetben a ruha lehet szaténból, mely szintén évek óta népszerű, mivel szinte minden évszakban jól kombinálható. A ruhát az alkatunknak megfelelő formában és kivágással válasszuk, ajánlottabb egy klasszikusabb, vastagabb pántos, középhosszú változat, ami legyen inkább semleges színű. Egy ilyen ruha nagyon jól mutat egy kissé túlméretezett zakóval, blézerrel, viszont az ne legyen óriási, mert akkor már nem elég sikkes.

Ha a blézer fekete, nyert ügyünk van, mivel ez a legjobban kombinálható szín.

Egy másik örök klasszikus a NADRÁGKOSZTÜM, melyből válasszunk kissé lezserebb szabású darabot, inkább semleges színben, mint a bézs árnyalatai és a fekete.

Kerüljük a túldíszített és az erősen szűkített darabokat, mivel minél egyszerűbb a formája, annál időtállóbb lesz, és könnyebben alakíthatjuk majd az éppen divatos trendnek megfelelően különböző kiegészítőikkel.

Egy sportosabb megjelenést kölcsönöz együttes, a PULÓVER, FAR-

MER és BALLONKABÁT is klasszikusnak számít, mely az átmeneti időszakra ideális viselet.

A könnyed, kötött pulcsi lehet egyszínű vagy fehér alapon sötét csíkos, a farmer meg bármilyen színű, a klasszikus itt viszont a fekete, de egy világosabb változat is kitűnően társítható.

A ballonkabát általában klasszikus szabású, krémszínű vagy a bézs árnyalatait viseli.

Ez egy olyan alapdarab, ami abszolút mindennel talál.

Egy következő örökzöld együttes a FEHÉR PÓLÓ, KÉK FARMER ÉS A FEKETE BLÉZER kombinációja.

A teljesen sima fehér póló egy időtlen alapdarab, melyet minden évszakban lehet variálni az éppen divatos, megfelelő darabokkal.

Ha farmerrel és egy elegáns blézerrel kombináljuk, minden életkorban bárki viselheti.

Ha lezserebb megjelenést szeretnénk, húzzunk hozzá sportcipőt, a magas sarkú elegáns megjelenést kölcsönöz.

Ősszel nyugodtan viselhetjük egy rövid szárú csizmával is (úgynevezett chelsea csizmával), mely, ha fekete, minden alkalomra talál.

Végül említsük meg a MONOKRÓM, BÉZS vagy KRÉMSZÍNŰ összeállítást, mely egy elegáns bézs nadrág, bézs pulóver és szövetkabát formájában sikkes választás lehet ősze, ami az old money és csendes luxus stílusokat idézi.

Ezekhez néhány visszafogott ékszer, egy színben találó táskát és cipőt viseljünk.

Ez a tökéletes szett nemcsak stílusos, hanem nagyon kényelmes is.

Ember és állat harmóniája

Pasteurellosis – a nyulak ellensége

Szer Pálosy Piroska

Súlyosnak tűnő betegség támadta meg a család kedvencét, rettenetesen szenved a nyuszi, a feje megduzzadt, borzalmas a szenvedését látni – mondta nemrég ismerősünk. Az állatorvos diagnózisa szerint Pasteurella baktérium okozta a fertőzést és az állat szenvedését.

A nyulak légúti megbetegedései között az egyszerű nátha enyhe lefolyású, és a kiváltó ok megszűnésével általában megszűnik a betegség is, míg a fertőző nátha végzetes is lehet, ha nem ismerik fel

időben, és nem kap megfelelő kezelést az állat. A gennyes fülgyulladás is okozó Pasteurella baktérium váltja ki fertőzést. A fertőző nátha a nyulak között terjed, és rendkívül fertőző betegség. Egyébként a legtöbb nyúl szervezetében, orrüregében megtalálható a Pasteurella nevezetű baktérium, de mindaddig, míg a nyuszi immunrendszere rendben van, a baktériumok nem okoznak problémát. Mint minden betegséget, ezt is a hajlamosító tényezők váltják ki. A nem megfelelően tisztított alomtálcából belélegzett ammónia lehet a kiváltó

okok egyike. De hajlamosító tényező a túl száraz vagy a nagyon párás vagy poros levegő, több állat kis helyen való összezsúfolása, ugyanakkor a nyuszik nagyon érzékenyek a huzatra, így az is kiválthatja a fertőző betegséget. Az ingadozó hőmérséklet is jelentős megterhelés a nyulak számára, és gyakoribbá válnak a légzőszervi problémák, egyébként 15-20 Celsius-fokos hőmérsékleten érzik magukat a legjobban. A nem megfelelő takarmányozás és a stressz is hozzájárulhat a megbetegedéshez.

– **Milyen tünetek jellemzők erre a fertőző náthára?** – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája kislátklinika vezetőjét.

– Kírrhatatlan betegség, melynek hordozója lehet bármelyik nyuszi. A betegség legjellemzőbb ismertetője a gyakori tüszőgés, nehézlégzés, a váladékozó, könnyező szem, a köhögés, a fehéres-sárgás orrváladék, az étvágytalanság, a levertség. A fertőzés az orrüregben kezdődik, majd átterjed a szemekre és a belső szervekre, és tüdőgyulladást okoz. A betegség lefolyása nagyon súlyos, mivel légzési nehézségekkel küzd az állat. Meg-

rendítő látvány, amint zihálva veti hátra a fejét, és próbál levegőhöz jutni. Amint az orrából próbálja eltávolítani a váladékot, hogy levegőhöz jusson, a mellkasán a szőr összetapad a váladéktól. A baktériumok a vérárammal az egész testbe eljutva tályogokat, fekélyeket okozhatnak a testen bárhol, különösen a fejen, de megfertőzi a gerincet, a középfület is, és ennek következtében ferdén kezdi tartani a fejét, egyensúlyzavar, bizonytalan mozgás lesz jellemző rá, esetenként a hátsó végtagok lebénulhatnak.

A betegség igencsak hosszas antibiotikumos kezelést igényel, amit injekció formájában javasolt beadni, mivel a szájon át való adagolás megtámadhatja az állat bélflóráját. A betegség cseppfertőzéssel, levegő útján vagy nyálkahártyán keresztül is terjed, így rendkívül ragályos, ezért ha több nyulat tart a gazdi, egyetlen egyed megbetegedése után az összeset kezelni kell. A helyüket, alomtálcájukat, etető- és itatóedényeiket alaposan fertőtleníteni kell. A betegségen átesett nyúl a gyógyszeres kezelés ellenére baktériumürítő marad, mint sok betegség esetében, hordozóvá válik, ezért a betegségen átesett egyedeket nem célszerű tovább tenyészteni. Ezért is nagyon fontos, hogy amikor egy új (kicsi vagy felnőtt) nyulat viszünk haza a

már meglévő(k) mellé, be kell tartani a kétheti teljes szeparációs karantént, külön légtérben elhelyezve az új jövevényt. A kézmosás és ruhacsere az új jövevény ellátása után elengedhetetlen, mielőtt a többi nyuszi gondozásához kezdene a gazdi. Ezáltal védjük a saját állatunkat, ugyanakkor a jövevényt is, mivel vannak olyan kórokozók, amelyek esetében a nyuszinak nincsenek tünetei, úgymond hozzászokott, de ha más nyuszi bekerül, megbetegítheti. Az új állatot mindig fertőtlenített ketrecbe kell tenni, ehhez azonban az ecetes víz nem elégséges – hangsúlyozta a szakember.

Fotók: Antalfi Imola

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén november 22-től december 22-ig tartózkodik a Nap a Nyilas jegyében. Az őszi utolsó felvonása felkészít a télre. A két utolsó „emberes” hónap jelzi, hogy lassan újra leperog az életünk nagy homokóráján egy év. Bár azt gondolhatjuk, hogy az idő mérése objektív, mégis az egyén életében Kronosz más mértékegységet használ. Talán többségben vagyunk azok, akik úgy érezzük, hogy az idő gyorsul, ahogy előre haladunk a korban. Azt biztosan állíthatjuk, hogy a boldog órák rövidebbnek tűnnek, mint azok, amikor nehézségeket élünk át. Ha ez így van, és ezt érdemes átgondolni, akkor a szenvedések, a megelégek szintjén élethosszabbító hatásúak? Azok, akik átérték a háborúk borzalmaival, a szegénységet, a nélkülözést, a valódi létért való küzdelmet, azt mondják a fiatalabbaknak, hogy nem is tudják, hogy milyen szerencsések. Szüleink, nagyszüleink azért küzdöttek, hogy a gyerekek, az unokák, a jövő generáció boldog és kiegyensúlyozott életet éljen. De vajon mi lett ebből az álomból? Boldogabb-e a ma élő ember a 20. századi elődöknél? Jobban érzi-e magát az egoizmus hamis fényében sűtkérező és szociális érzékenységét elveszni látszó homo technicus? Már többször felvetettük azt a kérdést, hogy miért van ez így, illetve ki a nyertese a jelenben bekövetkező, tragikus végkifejlet felé tartó változásoknak? Az bizonyos, hogy létezik egy törpe kisebbség, amely birtokolja a pénzt, paripát, fegyvert, ami

a hatalom szinonimája. Ezzel áll szemben egy hatalmas többség: a kifosztás szenvedő alanyaként. Ők a „haszonállatok mesterségesen fel-duzzasztott csordái”, a „tyúkudvar lakói”, akik nem érzékelik az ok-okozati összefüggéseket. Nem tudják, hogy mi célból eteti őket a szó valós és átvitt értelmében a gazda. És van egy számbelileg fogyatkozó közbülső, alkalmazkodásra képes köztes réteg, amely levevényli, végrehajtja és felügyeli a hatalom tulajdonosainak megkérdőjelezhetetlen utasításait.

A Nyilas ember a zodiákus optimistája. Elhiszi azt, hogy mások felett áll, és igyekszik nagyvonalúan élvezni a nagybetűs életet. Ő az a szent, akinek mindig maga felé hajlik a keze. Szerinte az a hiteles, amit ő éppen elhisz és elhithet másokkal. Megy ez neki! Lásd a politikusokat! Elhitheti, hogy megemeli a béredet, a nyugdíjadat, csökkenti az adót, és elhozza számodra a tejjel-mézszel folyó Kánaánt. Aztán bejelenti, hogy sajnos ez egyelőre kivitelezhetetlen, mert nincs rá keret. Ha elhitted az ígéreteit, akkor talán pár hétig, hónapig reménykedtél, tehát valamilyen szinten boldog voltál. Aztán úgy jártál, mint aki előre iszik a medve bőrére. Az embernek csak az isteni igazságszolgáltatásban érdemes hinnie, nem az emberi törvényekben. Ez utóbbiakat úgy alkották és alkotják meg, hogy legyen kiskapu. Ezen pedig majd kibújnak azok, akik megtehetik.

A hitelesség magasabb szempont, amit csak nagyon kevesen tudnak képviselni. Hitelesnek lenni annyit jelent, mint megvalósítani a gondolat, a ki-

mondott szó és a cselekvés egységét. Csodálatos magyar mondásaink az emberi lét legmélyebb igazságait tartalmazzák. Az ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó. Sokan már a kezdet kezdetén arra gondolnak, hogy ígéreteiket sosem fogják betartani. A szép szó egy ígéret, melyért cserébe mindig elvárnak valamit. A szélhámosok és csalók szép, de üres szavainak sokan bedőlnek. Az ígéret csak az egyik félnek fontos. Ha megígértetsz valamit, azt nagy valószínűséggel nem fogják betartani. Ha pénzt kérsz kölcsön, vajon mi a garancia arra, hogy vissza is fogod adni? Mert ha nem lesz miből, akkor nem fogod. Te megígéred, mert az ígéret szép szó...

A Nyilas uralkodó planétája a Jupiter. Azt szoktam mondogatni, hogy minden esetben működik és mindenre megoldás az elfogadás. Nem csodaszer és nem varázslat. Amit és akit nem fogadsz el, azzal konfliktusba keveredsz. A konfliktus harc, izgatóság, küzdelem. Mindez nem következne be akkor, ha elfogadnád azt, ami vagy aki nincs az inyedre. Ha a szeretettől még távol is állsz, jó lenne megérteni, hogy még az is érted van, aki látszólag ellen-

Vigyázzanak magukra és egymásra! Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Az anyagcsere-folyamatok és a betegségek kialakulásának összefüggéseit vizsgálták

Akár a páciens egészségi állapotára vagy a jövőben kialakuló betegségeire is következtetni lehet az anyagcsere-folyamatokból a jövőben egy új módszernek köszönhetően, amelyet a Magyar Molekuláris Medicina Kiválóági Központ (Hungarian Center of Excellence for Molecular Medicine – HCEMM) kutatói fejlesztettek ki – tájékoztatta az intézmény az MTI-t.

A Papp Balázs és Liska Orsolya vezette kutatók a közlemény szerint a korábban a humán genom vizsgálatok során sikeresen alkalmazott megközelítést ültetik át az emberre jellemző anyagcsere-folyamatok evolúciójának megértéséhez. Huszonhat emlős állat – köztük az elefánt, patás állatok, majmok, rágcsálók, ragadozók – anyagcsere-jellemzőit vetik össze az emberével.

A kutatás során megállapították, hogy nagy arányú az átfedés a kiválasztott emlős állatok és az emberre jellemző anyagcsere-folyamatok közt, ami lehetővé teszi azok relatív összehasonlítását.

Az elsődleges eredmények – amelyeket a rangos Proceedings of the National Academy of Sciences (PNAS) tudományos folyóiratban publikáltak – azt mutatják, hogy a ma élő emlősök anyagcsere-folyamatai csak kis változásokat mutatnak.

Ez annak az eredménye, hogy az evolúciós múltban fellépő nagyobb elváltozások megbetegedéssel jártak. Ilyenkor a természetes szelektio kimerülhetetlenül lecsapott, és az emlős állat nagy eséllyel elpusztult. Vagyis a ma élő emlős állatok összehasonlításával visszafejthető, mely anyagcsere-termékek – metabolitok – jelzik hatékonyan az egészségi állapot megváltozását. Ezeket a metabolitokat azután érdemes lesz az emberi vérben is nyomon követni, hogy láthatóvá váljon, kiben mutatnak nagy eltéréseket.

Papp Balázs, a HCEMM kutatócsoport vezetője hangsúlyozta: „Mivel a kiválasztott huszonhat emlősre jellemző anyagcsere-termékek nagy átfedést mutatnak, így föllálítható egy olyan anyagcseretérkép, amely lehetővé teszi az emberi szervezetben termelődő metabolitokban bekövetkező változások kiértékelését”.

Az új eljárás hozzájárulhat a jövőben egy megbízható és hatékony, vérből kimutatható jelzőrendszer felállításához, ami segít a betegségek korai felismerésében, a megfelelő terápia felállításában. A Papp Balázs által vezetett tízennégy tagú tudóscsoportból ötven kizárólag az anyagcsere-folyamatok evolúcióját vizsgálják, és jelenleg klinikai adatokat is elemeznek. (MTI)

	1.	TALJÁN	RÉG ÉLT ELŐD KERTI ZÖLDSÉG	MÉLY HANGON MORAJLIK	PADLÓT TISZTÍT TEJTELLEN!	FELTÉVE FÜGGŐZÁR	FRANCIA JÁNOS	NÉMA FOLYAM-TORKOLATI	CIN	NEM BESZÉL	KIPLING KÍGYÓJA BESZÉLŐ	FÓNEMESI CIM	ANGOL LEVÉGO	JÓKEDVÜ
Egy arab közmondást idézünk a rejtvény fősoraiban.	R													K
		SZOLMIZÁCIÓS HANG		ISMÉT IGEVÉGZŐDÉS LEHET		MEGBOCSÁT VALAMIT TUDOMÁNYOS SZÓVÉG					A LETT FÓVÁROS KENYAI FOLYÓ			
		KIS MÉRTEKBE CSUPÁN			TANÍT LEVEGŐT IGENYLŐ				ERŐGÉP HÁLÓÓR A FOCIBAN					EZTI KÁRTYALÉTÉT
2.	F	ALARM	NÁDOR FŐ-ÚR (MÁTÉ) FR. SZEMÉLY-NÉVMÁS		... DELON (FILMSZTÁR) FELNŐTT			TURANDOT KÉRŐJE KIVÁLÓ, PAZAR					ANÓTA VÉGE! FRANCIA FORRADAL-MÁR V.	
		NEM TART VISSZA		BÁRÁNY-HANG ARAD FOLYÓJA		AZ ATKA TESTE! AZ ARGON VEGYJELE		A RÁDIUM VEGYJELE RAKOSGAT		CIN		SZEM-TERMÉS ATOMMAG!		
		KEVERT SZÍN		KESERŰ ORVOSSÁGOK ANEKDOTA		BŰV. NÉGY. EGYIK SZAVA ...EKBERG (SZÍNÉSZNŐ)					KISFALUDY. (KÖLTŐNŐ) TARAÚRNŐJE (SCARLETT)			
		ÁLLAT-CSAPAT		ÓGÖRÖG PIACTÉR IDEGEN KÜZDŐTÉR		CSODÁL-KOZÓ AZ EGYIK MŰZSA					LOP, RABOL NŐI NÉV VAGY AUTÓ-PÁLYA			
		TELLER ... ATOM-FIZIKUS		SZÍNŰ SZINTÉN NE		NOBILIS ÜRES BONI!				HIBÁS KEZDÉS! A SZABADBA		ANGOL ÉS AZ ARZÉN VEGYJELE		
		SKÁLA-KEZDET MELY SZEMÉLY	Ó KÖVET-KEZIK MŰVÉSZI HÁRMAS		TUSA ÜTÉS NÉLKÜL OROSZ RENDEZŐ				PÉNZ-HOZAM ... ÉS KONTRA					NÉVELŐ UTÁNOZ
		BÁNÁTI FOLYÓ LENTI TEST-RÉSZ			FÉRFINÉV (JAN. 17.) RAJT			ÉLÉNK SZÍN ESŐBEN ÁLLÓ					HATÁRRAG EZEN A HELYEN	
		VÉGTAG MADÁR-BÖRTÖN	ODA-VISSZA NŐI NÉV FOSZTÓ-KÉPZŐ		LYUKAS SÁLI! BALKÁNI NÉP VOLT	MATTBAN VAN! BALTI NÉP		SODRÁS BŰTOR LEHET ILYEN		A FALU KÖZEPE! FÉNYES BEVONAT		LIMONÁDÉ-CSEPPKE! MAGYAROS DAL		
			... KEZDVE (AZÓTA) KOPONYÁBAN VAN			SZÉT-SZÉLED DINNYE-PRÓBA				ÓKORI KÖZLEKEDÉSI PÁLYA				
		HOSSZÚ NŐI SÁL		BOLERÓJA HÍRES SZOLMIZÁCIÓS HANG		ÁLLÓVÍZ PARIPA			AZ ARANY VEGYJELE SZAMÁR-BESZÉD		AZON A HELYEN! BERAKÓ!			FRANCIA RT.
		ZAVAROS KEZDET!	MEZŐGAZDASÁGI FÉLÉVI!		JANUÁRI OLASZ AUTÓJEL			RENDSZER-BE SOROL JOULE (RÓV.)				FÖLDET FORGAT RÓMAI 50		
	L.N.J.										SZÉP FEHÉR VIRÁG			

November 9-i rejtvényünk megfejtése: **A jó fajta vérnek bátorsága olyan, mit nem évszámra mérnek. Corneille**

Játszmát raboltak, pontot nem

Bálint Zsombor

Egy játszmát elvett a Challenge-kupában fél lábbal már a nyolcaddöntőbe jutott CSO Voluntari-tól annak otthonában a CSU Medicina, és nagyon közel állt hozzá, hogy akár pontot is raboljon. Már a két csapat közötti kupamérkőzésen jeleztük, hogy nincs akkora szakadék a keretek között, s ez most még nyilvánvalóbb volt. Mindössze néhány hiba döntött a házigazdák – és a maros-

vásárhelyi vezetőedző, Julien van de Vyver lánya, Ilka van de Vyver – javára, akik mellé némi szerencse is társult, hogy meg tudták szerezni mind a három pontot.

Az első játszmában 15-15-ig fej fej mellett haladt a két együttes, ekkor romlott el valami a marosvásárhelyi gépezetben, hiszen a folytatásban csak két labdát tudtak megnyerni. Nem így a második szettben, amelyben szinte végig vezetett a CSU Medicina, 3-4 pontos sorozatokkal 14:8-nál már hat pont előnye volt. Innen Voluntari legfeljebb három pontra tudta csökkenteni a hátrányát, a végén azonban kiegyenlített a vendég alakulat.

A találkozó sorsa a harmadik játszmában dőlt el. Rendkívül kiélezett küzdelemben egyik fél sem tudta lerázni a másikat, a kétpontos előny már kivételnek számított, de többnyire csak egy pontos volt a különbség a riválisok között, majd jött rögtön az egyenlítés. Egészen 20:20-ig, amikor két pontot gyűjtött hozzá Voluntari. Semmi nem volt veszve, Rodrigues támadásával 22:21-re alakult az eredmény, a marosvásárhelyi nyitás után pedig rossz volt túloldalt az átvétel, ám a voluntari-iek szerencséjére a marosvásárhelyi térfél irányába szállt a játékszer. Csak építkezni kellett volna belőle, azonban hár-

man is egymásra vártak, hogy megjátsszák, így a teljesen veszélytelennek tűnő labda a Medicina térfelén ért földet. Aztán a következő fogadást Rodrigues elrontotta, 24:21-nél pedig a játékevezető előbb a Medicinának ítélte a pontot – majd meggondolta magát, így hiába vitatkoztak még percek át a bíróval, a játszmát Voluntari nyerte.

Az elszalasztott esélytől elszontyolódott marosvásárhelyi gárda a negyedik játszmában 11:10 után öt pontot veszített zsinórban, így a hátralévő labdákat szinte már csak a rend kedvéért játszották le.

A CSU Medicina szombaton azt a FC Argeş fogadja, amely eddig még játszmát sem nyert, így a győzelem kötelezőnek mondható, annál is inkább, mert egyre inkább úgy tűnik, ez a két csapat küzd majd a második kieső hely elkerüléséért, mivel Bákó búcsúja szinte biztosnak tűnik.

Eredményjelző

Női röplabda A1 osztály, 5. forduló: SCM Târgovişte – CSO Voluntari 1:3; 6. forduló: Bukaresti CSM – Bákói Ştiinţa CSM 3:0, Lugosi CSM – Konstancai CSM 3:1, Balázsfalvi Alba Volei – Brassói Corona 3:0, CSO Voluntari 2005 – CSU Medicina 3:1, FC Argeş Piteşti – SCM Târgovişte 0:3, Bukaresti Rapid – Bukaresti Dinamo 3:0.

A 3. helyért játszhat a Szörnyek

Másodszor is vereséget szenvedett a Resicabányai Mozdonyoktól a Marosvásárhelyi Szörnyek amerikaifutball-csapat, így idén nem jutott a bajnoki döntőbe. A mocsaras pálya, a csúszós talaj és labda megnehezítette a felek dolgát, ehhez azonban a házigazdák jobban alkalmazkodtak.

Noha az első negyedben a Szörnyek szerezte meg az első touchdownt Adorján révén, a folytatásban rengeteget hibáztak a zöld mezű játékosok, és a második negyedben a Mozdonyok egyenlített, majd az egy pontos jutalomrúgást is értékesítette. A harmadik negyedben több jó lehetőséget is kihagyott a marosvásárhelyi együttes, hogy aztán a negyedik negyed elején a Mozdonyok újabb touchdownt érjen el, ezúttal kétpontos konverzióval. Ráadásul ehhez szerzett egy 3 pontos mezőnygólt is – ezzel a procedúrával a Szörnyek soha nem próbálkozott. 18-6-ról is lehetett volna azonban még fordítani, hiszen Szőlősi touchdownja és az ellenfél fumble-ja után az utolsó percben 10 yardról támadhatott a Szörnyek. A passzt azonban az ellenfél kapta el, és 90 yardos futással beállította a végeredményt.

Az amerikaifutball-bajnokság kisdöntőjét a Kolozsvári Keresztesek ellen játssza a Szörnyek, jövő hét végén. (B. ZS.)

Eredményjelző

Amerikaifutball-bajnokság, elődöntő:
* Resicabányai Mozdonyok – Marosvásárhelyi Szörnyek 24-12 (0-6, 7-0, 0-0, 17-6).
A Szörnyek pontszerzői: Adorján td., Szőlősi td.
* Bukaresti Lázadók – Kolozsvári Keresztesek 52-6.

Jegyzőkönyv

Női röplabda A1 osztály, 6. forduló: CSO Voluntari 2005 – Marosvásárhelyi CSU Medicina 3:1 (25:17, 20:25, 25:21, 25:18).

Voluntari, Gabriela Szabo-csarnok, 100 néző. Vezette: Georgiana Gurguiatu (Bukarest), Maria Iatan (Bukarest). Ellenőr: Nicolae Constantin (Ploieşti).

CSO Voluntari 2005: Todorova, Van de Vyver, Ionescu, Matei, Radoszova, Galić. Liberó: Vereş (Kosinski). Cserék: Nesimović, Kapelovics.

CSU Medicina: Politzanska, Tarța, Cristea, Nedelcu, Rodrigues, Krystle. Liberó: Jeremić. Cserék: Postea, Gheți.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 12. forduló: Bournemouth – Newcastle United 2-0, Arsenal – Burnley 3-1, Aston Villa – Fulham 3-1, Brighton & Hove Albion – Sheffield United 1-1, Chelsea – Manchester City 4-4, Crystal Palace – Everton 2-3, Liverpool – Brentford 3-0, Manchester United – Luton 1-0, West Ham United – Nottingham Forest 3-2, Wolverhampton – Tottenham 2-1. Az élcsoport: 1. Manchester City 28 pont, 2. Liverpool 27 (27-10), 3. Arsenal 27 (26-10).

* Spanyol La Liga, 13. forduló: Athletic Bilbao – Celta Vigo 4-3, Atlético Madrid – Villarreal 3-1, Osasuna – Las Palmas 1-1, FC Barcelona – Alavés 2-1, Granada – Getafe 1-1, Sevilla – Betis 1-1, Rayo Vallecano – Girona 1-2, Real Madrid – Valencia 5-1. Az élcsoport: 1. Girona 34 pont, 2. Real Madrid 32, 3. FC Barcelona 30.

* Olasz Serie A, 12. forduló: Fiorentina – Bologna 2-1, Genoa – Hellas Verona 1-0, Inter – Frosinone 2-0, Juventus – Cagliari 2-1, Lazio – AS Roma 0-0, Lecce – AC Milan 2-2, Monza – Torino 1-1, Napoli – Empoli 0-1, Sassuolo – Salernitana 2-2, Udinese – Atalanta 1-1. Az élcsoport: 1. Inter 31 pont, 2. Juventus 29, 3. AC Milan 23.

* Német Bundesliga, 11. forduló: Bayern München – Heidenheim 4-2, RB Lipcse – Freiburg 3-1, Bayer Leverkusen – Union Berlin 4-0, Mönchengladbach – Wolfsburg 4-0, Werder Bréma – Eintracht Frankfurt 2-2, Bochum – 1. FC Köln 1-1, Augsburg – Hoffenheim 1-1, VfB Stuttgart – Borussia Dortmund 2-1, Darmstadt – Mainz 0-0. Az élcsoport: 1. Bayer Leverkusen 31 pont, 2. Bayern München 29, 3. VfB Stuttgart 24.

* Francia Ligue 1, 12. forduló: Le Havre – AS Monaco 0-0, Metz – Nantes 3-1, Montpellier HSC – Nice 0-0, Lille – Toulouse 1-1, Lens – Olympique Marseille 1-0, Reims – Paris St. Germain 0-3, Stade Rennes – Lyon 0-1, Clermont – Lorient 1-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 27 pont, 2. Nice 26, 3. AS Monaco 24.

Megyei labdarúgóbajnoki eredmények

* 4. liga, II. értékcsoport, 10. forduló: Gernyeszeg – Mezőgerebenes 3-2, Nyáradkarácson – Mezőceked 4-1, Görgénysoákna – Bátos 4-1, Gerendkeresztúr – Kerelöszentpál 3-0, Mezőpagocsa – Mezőzáh 6-2, Hadrév – Alsóidecs 0-2. Az élcsoport: 1. Görgénysoákna 28 pont, 2. Nyáradkarácson 20 (34-8), 3. Mezőgerebenes 20 (23-8).

* 5. liga, 10. forduló: Désfalva – Szászbogács 3-1, Egrestő – Cintos 3-7, Harasztkerék – Somosd 3-2, Csittszentiván – Harangláb 2-0, Nyáradgálfalva – Sáromberke 3-5, Jedd – Magyarsáros 4-1. Az élcsoport: 1. Somosd 24 pont/9 mérkőzés, 2. Csittszentiván 22/8, 3. Jedd 20/9.

A döntetlen kijutást, a győzelem csoportelsőséget ér a magyaroknak Szófiában

A magyar labdarúgó-válogatott az Európa-bajnoki kijutás reményében lép pályára Bulgária vendégeként, a selejtezősorozat kilencedik fordulójában, ma este.

Marco Rossi szövetségi kapitány veretlenül éllovas együttese már döntetlenel is biztosítja részvételét a németországi kontinenstornán, győzelemmel pedig a csoportelsősége is eldőlt, ami azt jelenti, hogy az első vagy a második kalapba kerülne a december 2-ai sorsoláson. Vereség esetén akkor jut ki a válogatott az Eb-re, ha a csoport másik találkozóján a harmadik Montenegró hazai pályán nem győzi le Litvániát.

A papírforma egyértelműen a magyar csapat sikerét ígéri, tekintve, hogy tíz találkozó óta nem talált legyőzőre, ezzel szemben riválisa kilenc meccse nyertelen, legutóbbi négy összecsapását pedig egyaránt elvesztette. Márciusban osztálykülönbség volt a két gárda között, a magyarok hazai pályán könnyedén szereztek háromgólos előnyt a szünetig, a folytatásban pedig az eredmény már nem változott.

Ugyanakkor akadnak óvatosságra intő körülmények, az egyik ilyen, hogy a bolgárokat új szövetségi kapitány irányítja Ilian Iliev személyében, aki a szerb Mladen Krstajicot váltotta októberben. Ahogy a magyar csapat kapusa, Dibusz Dénes fogalmazott, az edzőváltás miatt zsákamacska, hogy mire számíthatnak, az új szakember ugyanis új szerkezetet és taktikát hozhat.

Az immár magyar állampolgársággal is rendelkező Marco Rossi ráadásul ezúttal több kulcsjátékost is nélkülözni kénytelen sérülések miatt, így nem számíthat a védelemben Willi Orbánra és Fiola Attilára, a támadóknál pedig Sallai Rolandra és Varga Barnabásra sem. Emellett további stabil kezdőjátékosai, mint Szalai Attila és Nagy Ádám, szinte alig játszanak a klubjaikban. Az is nagy kérdés, hogy a magyar játékosokat

Játékosok a magyar labdarúgó-válogatott edzésén a telki edzőközpontban a Bulgária elleni Európa-bajnoki selejtező mérkőzés előtti napon, 2023. november 15-én
Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

mennyire zavarta meg a mérkőzés helyszíne körüli közbiztonsági helyzet, mivel sokáig azt sem lehetett tudni, hogy egyáltalán megrendezik-e az összecsapást. Végül kedden, alig két nappal a meccs előtt dőlt el, hogy Szófiában rendezik meg a találkozót, nézők nélkül.

A csoport másik találkozójának tétje, hogy Montenegró versenyben marad-e az Eb-részvételt jelentő első két helyért, amihez nyernie kell az októberben jó formát mutató, a bolgárokat legyőző és a magyarokkal döntetlen játszó Litvánia ellen.

A 2024-es, németországi kontinenstornára az első kettő utazhat az ötösből. A magyar csapatnak némi biztonságot adhat, hogy a tavalyi remek Nemzetek Ligája-szerepléssel – az élvonalban nyolcadik lett – szinte biztosan pótszelejtezőn javíthatna sikertelen kvalifikáció esetén. Amennyiben a magyarok lecsúsznak az első két pozícióról, csak akkor maradnak le a pótszelejtezőről is, ha a Nemzetek Ligájában előttük végző holland, horvát, spanyol, olasz,

dán, portugál, belga hetesből legalább négy nem jut ki hagyományos módon az Eb-re, amire minimális az esély, tekintve, hogy a belgák, a portugálok és a spanyolok már kiharcolták a részvételt. Marco Rossi tanítványainak ugyanakkor egyértelmű célja, hogy ezúttal ne kényszerüljenek „pótvizsgára”, azaz az 1986-os világbajnokság óta először jusson ki a csapat egyenes úton egy nagy tornára. Az előző két alkalommal egyaránt pótszelejtezőn vívta ki az Eb-részvételt a magyar válogatott.

A lengyel Daniel Stefanski sípjelére romániai idő szerint ma 19 órakor kezdődik a bolgár–magyar mérkőzés, amelyet az M4 Sport, a DigiSport 1 és a Prima Sport 1 televízió is közvetít.

Televíziós közvetítések

* 19.00 óra:

M4 Sport, DigiSport 1, Prima Sport 1: Bulgária – Magyarország (Eb-selejtező)
DigiSport 2: Ciprus – Spanyolország (Eb-selejtező)
DigiSport 3, Prima Sport 2: Grúzia – Skócia (Eb-selejtező)
Prima Sport 3: Észtország – Ausztria (Eb-selejtező)

* 21.45 óra:

DigiSport 2: Szlovákia – Izland (Eb-selejtező)
DigiSport 3, Prima Sport 3: Montenegró – Litvánia (Eb-selejtező)
DigiSport 4, Prima Sport 2: Liechtenstein – Portugália (Eb-selejtező)

A csoport állása

1. Magyarország	6	4	2	0	11-4	14
2. Szerbia	7	4	1	2	13-7	13
3. Montenegró	6	2	2	2	6-8	8
4. Litvánia	7	1	3	3	8-12	6
5. Bulgária	6	0	2	4	3-10	2

2023. NOVEMBER 16–19. // MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

A
KÖNYVEK
HANGJA29. MAROSVÁSÁRHELYI
NEMZETKÖZI
KÖNYVVÁSÁR**Szombat, november 18.**

10.00 – Protokollterem – Versmatiné – Gyéresi Júlia olvas fel Faludy György verseiből.

10.00 – Kisterem – Mese foglalkozás – Népmese-kincstár Bajzáth Máriával 5–8 éves gyerekek számára.

10.00 – 1. sz. próbaterem – az Olvasd el, és játssz velünk! vetélkedő döntője IV. osztályosoknak.

10.00 – Dedikálások – Demeter Arnold, Kellerwessel Klaus és Vados Anna dedikál.

11.00 – Nagyterem – színházi előadás – A kis herceg – a gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház produkciója. Rendező: Moşu Norbert-László.

11.00 – Kisterem – Fiala költők matinéja – Meghívottak: Demeter Arnold, Kellerwessel Klaus, Vados Anna. Házigazda: Ferencz Nagy Zoltán.

11.00 – Dedikálások – Bajzáth Mária dedikálja a *Kerek élet fája* c. meseválogatását.

12.00 – Kisterem – Író-olvasó találkozó – Kolozsi László íróval találkoznak az *Olvasd el, és játssz velünk!* olvasás-vetélkedő IV. osztályos résztvevői. A szerzővel Szekernyes Tünde beszélget.

12.00 – Dedikálások – Egressy Zoltán dedikálja *Jolka harangja* c. regényét és *A virágot jelentő deszkák* c. ifjúsági regényét.

13.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Tisza Kata Szakáll Péter illúziói c., a Scholar Kiadónál megjelent könyve kapcsán a szerzővel Ugron Hanna beszélget.

13.00 – Dedikálások – Kolozsi László dedikálja *Áram nélkül* c. meseregényét.

14.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Eg-

ressy Zoltán *Jolka harangja* c., a Helikon Kiadónál megjelent regénye kapcsán a szerzővel Gálfalvi Ágnes beszélget.

14.00 – Dedikálások – Tisza Kata dedikálja *Szakáll Péter illúziói* c. kötetét.

15.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – László Noémi Pulzus c., a Lector Kiadó és a Prae Kiadó közös gondozásában megjelent verseskötetéről a szerzővel Codău Annamária beszélget.

15.00 – Protokollterem – Könyvbemutató – Sinkó Kalló Katalin Kalotaszegi nagyírásos c., a Garabontzia Kiadónál megjelent könyvéről a szerzővel Bódizs Edit beszélget.

16.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Markó Béla Már nem közös c., a Kalligram Kiadónál megjelent verseskötete kapcsán a költővel Mészáros Sándor, a kiadó vezetője beszélget.

16.00 – Protokollterem – Könyvbemutató – Bakk-Miklósi Kinga és Hézszer Gábor Pasztorálpszichológia c., az Exit Kiadónál megjelent könyvéről Bakk-Miklósi Kingával Simon János lelkipásztor, teológiai tanár beszélget.

16.00 – Dedikálások – Erdős Virág dedikálja *Könnyei és Énekes Könyv* c. kötetét.

17.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Jászberényi Sándor Mindenki másképp gyászol c., a Kalligram Kiadónál megjelent új kötete kapcsán a szerzővel Miklóssi Szabó István beszélget.

17.00 – Protokollterem – Könyvbemutató – Love2translate Kiadó – Dr. David R. Hawkins tanítási – Előadások a spirituális igazságról és a megvilágosodásról. Fordító: Rác Virág-Lilla. Közreműködik

dr. Rác Attila pszichiáter főorvos, a magyar kiadás szaklektora.

17.00 – Dedikálások – Markó Béla dedikálja *Már nem közös* c. verseskötetét.

18.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Tompa Andrea Sokszor nem halunk meg c., a Jelenkor Kiadónál megjelent regénye kapcsán a szerzővel Mărcuțiu-Rác Dóra beszélget.

18.00 – Dedikálások – Jászberényi Sándor dedikálja *Mindenki másképp gyászol* c. kötetét.

19.00 – Irodalmi kávéház – Könyvbemutató – Csapody Miklós A történet fénye c., az Exit Kiadónál megjelent új kötetről a szerzővel Markó Béla beszélget.

19.00 – Dedikálások – Miklóssi Szabó István dedikálja Holdanya unokája c. regényét.

20.00 – Underground terem – Szabad Színpad – Az irodalom hangja – Az est házigazdája: B. Szabó Zsolt.

Vasárnap, november 19.

10.00 – 1. sz. próbaterem – Az Olvasd el, és játssz velünk! olvasásvetélkedő döntője az V–VI. osztályosoknak.

11.00 – Dedikálások – Csapody Miklós dedikálja *A történet fénye* c. kötetét.

12.00 – Kisterem – Író-olvasó találkozó – Pifkó Célia íróval találkoznak az *Olvasd el, és játssz velünk!* olvasásvetélkedő V–VI. osztályos résztvevői. A szerzővel Szabó Csenge beszélget.

13.00 – Dedikálások – Pifkó Célia dedikálja *A holdfény őrje* c. ifjúsági regényét.

Mesterséges intelligencia a Sapientián**PontKom konferencia**

A Sapiaentia Erdélyi Magyar Tudományegyetem november 16–17-én ad otthont a PontKom eseménynek, amelyet a kommunikáció és közkapcsolatok szak III. éves diákjai szerveznek. Idén kerek szót ünnepelnek, ugyanis novemberben 10. alkalommal kerül megszervezésre a rendezvény. Témája a sokunkat érdeklő mesterséges intelligencia. A konferencia apropóján Zsombori Nórával, a PontKom szóvivőjével beszélgettünk.

Uzskai Erika-Patricia

– Minden évben próbáltunk olyan témát választani, ami a legtágabb értelemben érinti a közönségünket. Nemcsak a kommunikáció szakos hallgatókat, hanem az egyetem más diákjait, illetve külsősöket is, és idén úgy gondoltuk, hogy a mesterséges intelligencia kiemelten foglalkoztatja a ma emberét, és a legnagyobb hatással lesz a jövőre is – nyilatkozta Zsombori Nóra.

– Próbáltuk minél változatosabbá tenni az előadók listáját, igyekeztünk magyarországi szaktekintélyeket is meghívni, hogy színesebbé tegyük az előadói palettát. Szeretnénk ünnepi keretet adni az eseménynek, mivel ez a tizedik. Egy másik szempont az volt, hogy a mesterséges intelligencia témakörét a lehető

legjobban kibontsuk. Gondolok itt a menedzsmentre, a mesterséges intelligencia használatára az informatikusok körében stb. – kaptuk válaszul arra a kérdésre, hogy milyen szempontok alapján válogatták össze az előadókat.

– A Sapiaentia EMTE tanári karából többen jelen lesznek az eseményen, valamint olyan szakemberek is eljönnek, akikkel kevés esélyünk van találkozni a mindennapokban. Alkalmunk lesz meghallgatni W. Szabó Pétert vagy Mattyasovszky-Philipp Dórát.

Úgy gondoltuk, hogy legyen úgymond itthon ez a rendezvény, hozzuk vissza a Sapientiára. Nagyon könnyen megközelíthető helyszín, parkolóhelyekkel, ami mindenkép-

pen előnyös. A termék felszereltsége is megfelelő ahhoz, hogy lebonyolítsuk a rendezvényt. Miért vinnénk máshová, hogyha ez a Sapiaentia rendezvénye?

Nóra otthonként hivatkozott az egyetemre, amely mutatja, milyen fontos számukra az esemény, illetve az egyetem.

– Hirdetjük a konferenciát a Facebookon, az Instagramon, és idén egy TikTok-oldalt is készítettünk az eseménynek. Én most személy szerint nem a tartalomkészítők közé tartozom, azonban az a tapasztalat, hogy a TikTok-oldalnak a kezelése veszi a legtöbb időt igénybe. A videók elkészítése, szerkesztése sok időt vesz fel – tette hozzá a szóvivő. Elmondása alapján tehát nemcsak az elő-

adást szervezik gőzerővel, de a közösségi médiára is hangsúlyt fektetnek, hogy minden érdeklődő megtalálja azt a szórakoztató és informatív platformot, amelyre szüksége van.

– Jelenleg 27-en vagyunk a szervezőcsapatban, és azt gondolom, jól kiegészítjük egymást. Mindenkinek jól megy a munka, mindenki abba a csoportba tartozik, amihez úgymond a legjobban ért, ezt tartottuk szem előtt, amikor kiválasztottuk a szponzorokat, szóvivőket, az előadókkal kapcsolatot tartókat, főszerzőket. Jó köztünk az együttműködés, jól megoldjuk a problémákat.

A nézetkülönbségeket és akadályokat is nagyszerűen kezelik harmadéveseink, mindenkinek az erősségeit használják fel, ami lehetővé teszi, hogy hatalmas odaadással szervezzék az eseményt, amelyre szeretettel és érdekes előadásokkal várunk mindenkit.

Folytatódik az EU-s alapokból történő telekkönyvezés

Európai uniós forrásokból 2027-ig folytatja a teljes körű telekkönyvezést az Országos Kataszteri és Ingatlan-nyitvatartási Hivatal (ANCPI). Az RMDSZ parlamenti munkájának eredményeként sikerült megteremteni a jogi keretet ahhoz, hogy a jövőben rendelkezésre álló EU-s pénzforrásokat hatékonyan lehessen hívni és észszerűen felhasználni a telekkönyvezéshez.

A szövetség törvénymódosításának köszönhetően és a program folytatásával több közigazgatási egység vé-

gezheti el a telekkönyvezést az EU-s alapok hatékony felhasználásával. A jól vezetett kataszter segít az ingatlanok és területek pontos azonosításában és dokumentálásában, ami kulcsfontosságú a vidékfejlesztési és agrárprojektek tervezéséhez és végrehajtásához.

A program keretében mostanáig 83 településen készült el a teljes körű telekkönyvezés, további 474 közigazgatási területen zajlik a kataszterezés, és 92 önkormányzatnál közbeszerzést hirdettek. (RMDSZ-tájékoztató)

Fotó: RMDSZ

Összeomlóban az egészségügyi rendszer?

Az USR szerint a PSD és a PNL „különnyugdíjakra és zsíros állami állások fenntartására” pazarolta a közpénzeget, miközben az egészségügyi rendszer „összeomlott”, ugyanis nem maradt pénz az orvosok bérének kifizetésére és gyógyszerekre.

Szerdai közleményében az USR felhívta a figyelmet az Arad megyei sürgősségi kórház helyzetére, amely kénytelen volt közölni alkalmazottaival, hogy kerete kimerült, nem tudja kifizetni a béreket. Temesváron az orvosokat arról tájékoztatták, hogy a fizetésük felét kapják meg. Hasonló helyzetben van több más kórház is az országban – állítja az USR.

„A gyógyszerárak által kiadott ártámogatott gyógyszerek elszámolásában is jelentős késések vannak, ma a patikusok az utcán tiltakoznak. A kórházi beszállítók szintén hónapok óta várnak a számlák kifizetésére, a munkáltatók hónapok óta várnak a betegszabadságok elszámolására. Az USR arra kéri Marcel Ciolacu miniszterelnököt, csökkentse a pazarlást, hogy legyen pénz az alapvető állami kiadásokra, kezdve a kórházakkal és a gyógyszerekkel. Marcel Ciolacunak sürgősen át kell értékelnie a prioritásait” – olvasható az USR közleményében.

Cătălin Drulă, az USR elnöke kijelentette, hogy a romániai lakosság már nem tud lépést tartani az élelmiszerárak növekedésével, a vállalkozók pedig levegőhöz sem jutnak a számos adó miatt.

„Mindannyian szenvedünk, hogy legyen pénz a különnyugdíjakra – amelyek 8000 lejre emelkednek január elsejétől –, és hogy legyen pénz a zsíros állami állásokra” – idézte a közlemény az ellenzéki párt elnökét. (Agerpres)

Az ANAF közzétette:

Útmutató a szoftverkészítő magánszemélyek számára biztosított adókedvezmények alkalmazásáról 2023 novemberétől kezdődően

Az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) közzétette az intézmény honlapján – www.anaf.ro – az Adófizetők segítségé/Szolgáltatások az adózófizetőknek/ Aktuális útmutatók és egyéb tájékoztató anyagok címszó alatt a 2023 novemberétől kezdődően érvényes, szoftveralkotási tevékenységet végző magánszemélyeknek nyújtott adókedvezmények alkalmazásáról szóló útmutatót.

Az ANAF szakemberei által készített anyag hasznos információkat tartalmaz a szoftveralkotási tevékenységet végző és adókedvezményben részesülő magánszemélyek bérből és hasonló fizetésekből származó jövedelemadóinak meghatározására vonatkozó számítási módszerről, illetve a 10.000 lej feletti bruttó jövedelemre vonatkozó jövedelemadó és kötelező szociális hozzájárulások kiszámításának módjáról.

Összefoglalva, az adótörvénykönyv 60. cikkelyének (2) bekezdésében felsorolt magánszemélyek mentesülnek a bérből és fizetésből származó jövedelmek utáni havi adó kifizetése alól főállásban havi bruttó 10.000 lejig terjedő jövedelem esetén.

A havi bruttó jövedelem 10.000 lejig meghaladó része után az adót a 10%-os kulcs alkalmazásával határozzák meg a bruttó havi jövedelemből származó nettó bérjévedelem különbözeteként meghatározott számítási alap szerint, amelyet a havi bruttó jövedelemből a kötelező társadalombiztosítási járulékok egy hónapra vonatkozó összegének levonásával számolnak ki, csökkentve a havi bruttó jövedelem 10.000 lejig terjedő része után fizetendő adóval.

További információ szerezhető:

– az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) honlapján, a www.anaf.ro címen;
– telefonon, a központi adófizetési segítő szolgálat 031.403.91.60-as számán;
– a területi adóhatóságok adófizetési segítő osztályain.

A kommunikációs, közkapcsolati és sajtóosztály

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALOM háztetők készítését cserépből vagy Lindab lemezből, hidroizolációt kartonnal vagy poliészterrel, meszelést és kisebb javítást stb. Nyugdíjasoknak 10% kedvezményt adunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (21274-I)

HA SZERETNE új meszelést vagy új szobafestést, akkor hívjon minket. Bármilyen javítást vagy új tető készítését, mindenféle munkát stb. vállalom. Berecki Sándor. Tel. 0742-344-119. (21275-I)

BAJ VAN a háztetővel? Szeretne egy új tetőt vagy a régi megjavítását? Akkor válasszon minket, csapatunk garanciát vállal. Tel. 0756-596-889, Árpi. (21275-I)

TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal 20% kedvezményrel ácsmunkát, tetőkészítést cserépből és fémcserepből, valamint bármilyen sürgős tetőjavítást. Tel. 0746-100-055. (21230-I)

KIÜRESÍTÜNK tömbházlakást, alagsort, és kítakarítjuk; házat, garázst kifestünk, vízszigetelést végzünk házaknál. Tel. 0770-620-599, 0747-816-052. (21266)

VÁLLALUNK szigetelést, belső munkát, festést, gipszkartonozást, járólappalakat, vízvezetést, kisebb tetőjavítást, tetőszigetelést. Tel. 0754-643-012. (21319-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, meszelést, szigetelést. Tel. 0752-914-272. (mp.)

**Néma sírok között járok,
hiányod ölel szüntelen.
Merengek a múlt szikráin,
és csak lépkedek csendesen.
Üresen múlnak a percek,
kétség kódén nem látni át.
Hol vagy? – kérdi a fájdalom,
s lükteti minden szívdobbanás.
Levél rebben, szél suttojga
lágyan a remény választát.
– Itt leszek én az emlékekben,
csak várt engem egy új világ.**

Szomorú szívvel emlékezünk november 16-án a szeretett férjre, gondoskodó édesapára, nagyapára, apósra, a székelyvajai GÁL SÁNDORRA

halálának első évfordulóján.

Emlékét, családjá iránti szeretetét, gondoskodását és jóságát szívünkben őrizzük tovább. Nyugodjon békében!

Bánatos felesége, Ibolya, gyermekei, Tünde és Sanci, menyé, Beáta és kisunokája, Zsanett. (21314-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelettel és fájó szívvel emlékezünk november 16-án MOLDOVÁN ILDIKÓRA szül. Csiszér halálának 12. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei: férje, lánya, fia családjukkal együtt. (21299)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a gerjeszegi születésű DÁN ILONA (született Székely)

2023. november 13-án, életének 82. évében örökre megpihent.

Utolsó útjára 2023. november 19-én kísérik Magyarországon a majosházi református temetőben.

Búcsúzik tőle lánya, Enikő, fia, Sándor és szeretett unokái: Laura, Kati és Timi.

Drága Mama, szívünkben örökké élni fogsz. (21313)

Mély fájdalommal, de Isten akaratát elfogadva tudatjuk, hogy a szerető édesanya, nagymama, dédnagymama, testvér, rokon, barát, ismerős,

BÉRES CZEZILIA

gyógyszerészasszisztens életének 82. évében rövid szenvedés után csendesen megpihent.

Temetése 2023. november 17-én, pénteken 14 órától lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben, a felső kápolnából, református szertartás szerint.

Szerettei. (-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik **SÜTŐ LÁSZLÓT** utolsó útjára elkísérték és fájdalmunkban osztoztak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Gyászoló szerettei. (21317-I)

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
Gafa
Marosvásárhely **88.0**
Segesvár **104.3**
Szászrégen **94.7**
Szováta **102.0**

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

KERESKEDELMI TÁRSASÁG alkalmaz D kategóriás hajtási engedéllyel rendelkező **SOFŐRÖKET, AUTÓSZERELŐT, AUTÓBUSZÁLLOMÁS-DISZPÉCSERT.** Önletrajzokat várunk az office@dudatrans.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0742-127-877-es telefonszámon. (23694-I)

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărăsești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr.
25/A 0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE

MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY

nyilvános konzultáció megnyitásáról

A Maros Megyei Tanács 2023. november 14-én megnyitotta a következő normatív jellegű okirattervezetere vonatkozó nyilvános konzultációt: „Határozattervezet Maros megye saját és a Maros Megyei Tanácsnak alárendelt intézmények költségvetését illető, a 2024. évre érvényes egyes helyi illetékek és díjszabások jóváhagyásáról”.

A normatív jellegű okirattervezethez tartozó dokumentáció tartalmazza:

- A javasolt normatív jellegű okirat elfogadása szükségességének jóváhagyási beszámolóját;
- A Gazdasági Igazgatóság szakjelentését;
- A jogügyi szolgálat jelentését;
- A határozattervezet 1-7. mellékletét.

A dokumentáció elemezhető:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a normatív jellegű határozattervezetekenél;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., 1-es iroda;
- az okirattervezetet másolata elkérhető az intézmény iktatójába küldött kérvény alapján.

A nyilvános konzultáció tárgyát képező okirattervezetere vonatkozó, ajánlás értékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2023. november 27-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon, amely a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” menüpontban található, a F.PS.19.07 - Formular pentru colectarea de propuneri néven;
- elektronikus formátumú üzenetként a következő elektronikus postacímre: cjmures@cjmures.ro;
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén, Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8.00-16.00 óra között.

A benyújtott anyagon a következő megjegyzést kell feltüntetni: „Határozattervezet Maros megye saját és a Maros Megyei Tanácsnak alárendelt intézmények költségvetését illető, a 2024. évre érvényes egyes helyi illetékek és díjszabások jóváhagyásáról” - Javaslatok.

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (Proiecte de hotărâri cu caracter normativ) menüpontban.

A hivatal írásban küld indoklást az írásban megfogalmazott és beküldött, elutasított javaslatokra.

Az érdeklődők számára lehetőség van gyűlés szervezésére is, amelyen a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, abban az esetben, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más hatóság írásban kéri 2023. november 27-ig.

További információk a következő telefonszámon kérhetők: 0265/263211, 1231-es mellék, vagy e-mailben az axente.iulia@cjmures.ro címen, kapcsolattartó: Iulia Axente.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Megjelent a Nagyírášos Kalotaszegi - bővített kiadása!

Könyvbemutató

A Garabontzia
Kiadó
könyv-
bemutatója:
november 18.,
15 óra,
Protokoll-
terem.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban